

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Ekonomické důsledky sociálních problémů ve vybraných
státech Evropské unie – Francouzská republika
a Spolková republika Německo**

Bc. Nikola Husníková

© 2021 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Nikola Husníková

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Ekonomické důsledky sociálních problémů ve vybraných státech Evropské unie – Francouzská republika a Spolková republika Německo

Název anglicky

The economic consequences of social problems in selected countries of the European Union – the French Republic and the Federal Republic of Germany

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je vyhodnocení aktuálního stavu vybraných ekonomických ukazatelů Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo. Dílčím cílem je sledování vybraných ekonomik s využitím zvolených makroekonomických ukazatelů a provedení jejich komparativní analýzy.

Metodika

Diplomová práce bude rozdělena do dvou částí, teoretické a praktické. Teoretická část práce bude zpracována formou literární rešerše s využitím studia odborné literatury českých a zahraničních autorů; čerpány budou rovněž aktuální informace z odborných časopisů a internetových zdrojů. V praktické části bude provedena analýza a komparace makroekonomických ukazatelů na základě sekundárních dat získaných ze statistických úřadů vybraných zemí a Eurostatu. V práci budou použity zejména metody deskripce a komparativní analýzy.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

Hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, inflace, platební bilance, státní rozpočet, státní dluh, makroekonomie, Francie, Německo

---

Doporučené zdroje informací

JUREČKA, V. Makroekonomie. Praha: Grada Publishing, 2017. ISBN 978-80-271-0251-8.

KUNEŠOVÁ, H. Světová ekonomika: nové jevy a perspektivy. V Praze: C.H. Beck, 2014. ISBN 978-80-7400-502-2.

LIPOVSKÁ, H. Moderní ekonomie: jednoduše o všem, co byste měli vědět. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-80-271-0120-7.

ROJÍČEK, M. SPĚVÁČEK, V. VEJMĚLEK, J. ZAMRAZILOVÁ, E. ŽDÁREK, V. Makroekonomická analýza: teorie a praxe. Praha: Grada Publishing, 2016. ISBN 978-80-247-5858-9.

VLČEK, J. Ekonomie a ekonomika. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-190-3.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Mgr. Elizbar Rodonaia, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 11. 12. 2020

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 22. 1. 2021

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 10. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Ekonomické důsledky sociálních problémů ve vybraných státech Evropské unie – Francouzská republika a Spolková republika Německo“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 10. března 2021

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Mgr. Elizbaru Rodonaiovi, Ph.D. za pomoc, ochotu a trpělivost při vypracovávání mé diplomové práce.

Ekonomické důsledky sociálních problémů ve vybraných státech Evropské unie – Francouzská republika a Spolková republika Německo

Abstrakt

Diplomová práce zkoumá zvolené makroekonomické ukazatele, kterými jsou hrubý domácí produkt, míra inflace, míra nezaměstnanosti a také platební bilance, jež ovlivňuje ekonomiku dané země. Práce se v první řadě bude zabývat teoretickým popisem výše zmíněných ukazatelů a následně budou zmíněny sociální důsledky jejich vývoje. Pozornost bude taktéž věnována dlouhodobému vývoji vybraných makroekonomických ukazatelů ve Francouzské republice a Spolkové republice Německo, zejména vliv politických či ekonomických situací. Mezi tyto situace je zařazena např. ekonomická krize či migrace přistěhovalců.

Cílem práce je použít teoretické informace z praktického hlediska a zjistit vývoj a hodnoty zmiňovaných makroekonomických ukazatelů. Tento vývoj obou vybraných zemí bude také za období let 2000–2019 komparován. Dílčím cílem je poté využití těchto výsledků z provedené analýzy a určení dopadu na sociální sféru daného státu. K získání dat bude užíváno především Evropského statistického úřadu fungujícího v rámci Evropské unie známého jako EUROSTAT. Budou taktéž používána data od statistických úřadů Francie a Německa. Následně dojde k analýze a syntéze získaných dat.

Klíčová slova: hrubý domácí produkt, nezaměstnanost, inflace, platební bilance, státní rozpočet, státní dluh, makroekonomie, analýza, Francie, Německo

The economic consequences of social problems in selected countries of the European Union – French Republic and Federal Republic of Germany

Abstract

The diploma thesis examines selected macroeconomic indicators, which are gross domestic product, inflation rate, unemployment rate and also the balance of payments, which affects the economy of the country. The work will first deal with a theoretical description of the above indicators and then will also mention the social consequences of their development. Attention will also be paid to the long-term development of selected macroeconomic indicators in the French Republic and the Federal Republic of Germany, in particular the impact of political or economic situations. These situations include, for example, the economic crisis or the migration of immigrants.

The aim of the work is to use theoretical information from a practical point of view, also to find out the development and values of the mentioned macroeconomic indicators. This development of both selected countries will also be compared for the period 2000–2019. The partial goal is then to use these results from the analysis and determine the impact on the social sphere of the country. The European Statistical Office operating within the European Union and also otherwise known as Eurostat will be used to obtain data. Data from the statistical offices of France and Germany will also be used. Subsequently, the obtained data will be analysed and synthesized.

Keywords: gross domestic product, inflation, unemployment, balance of payments, state budget, state debt, macroeconomics, analysis, France, Germany

Obsah

1 Úvod.....	13
2 Cíl práce a metodika	15
2.1 Cíl práce	15
2.2 Metodika	15
3 Teoretická východiska	17
3.1 Subjekty makroekonomie.....	18
3.2 Ukazatele makroekonomie.....	21
3.2.1 Hrubý domácí produkt.....	21
3.2.2 Inflace	24
3.2.3 Nezaměstnanost	26
3.2.4 Platební bilance.....	29
3.3 Francouzsko-německé vztahy	33
3.3.1 Evropské hospodářské společenství.....	33
3.3.2 Elysejská smlouva.....	34
4 Vlastní práce	36
4.1 HDP.....	36
4.1.1 HDP Francouzské republiky.....	38
4.1.2 HDP Spolkové republiky Německo.....	39
4.1.3 HDP v běžných cenách (mld. USD).....	40
4.1.4 HDP na obyvatele (USD)	41
4.2 Inflační míra	44
4.2.1 Inflační míra ve Francouzské republice.....	44
4.2.2 Inflační míra ve Spolkové republice Německo.....	47

4.2.3	Komparace vývoje inflační míry Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo.....	51
4.3	Míra nezaměstnanosti.....	53
4.3.1	Nezaměstnanost Francouzské republiky.....	53
4.3.2	Nezaměstnanost Spolkové republiky Německo.....	56
4.3.3	Komparace míry nezaměstnanosti ve Francouzské republice a Spolkové republice Německo	58
4.4	Běžný účet platební bilance.....	61
4.4.1	Běžný účet platební bilance Francouzské republiky.....	61
4.4.2	Běžný účet platební bilance Spolkové republiky Německo.....	63
4.4.3	Komparace běžného účtu platební bilance Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo.....	64
4.4.4	Obchodní výměna mezi Francouzskou republikou a Spolkovou republikou za poslední pět let.....	65
5	Výsledky a diskuse	67
6	Závěr.....	70
7	Seznam použitých zdrojů.....	72
8	Příloha	75

Seznam obrázků

Obrázek 1 - makroekonomický koloběh.....	19
Obrázek 2 – bazický index.....	23
Obrázek 3 – řetězový index	23
Obrázek 4 – geometrický průměr	24
Obrázek 5 – typy nezaměstnanosti a Beveridgeova křivka	29

Seznam tabulek

Tabulka 1 – horizontální struktura platební bilance	31
Tabulka 2 – vertikální struktura platební bilance	31
Tabulka 3 – zahraniční obchod Francie a Německa (v mil. USD).....	65

Seznam grafů

Graf 1 – změna tempa růstu reálného HDP	37
Graf 2 – reálné HDP Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo v mld. USD.....	38
Graf 3 – indexní analýza HDP Francouzské republiky	39
Graf 4 – indexní analýza HDP Spolkové republiky Německo	40
Graf 5 – HDP v běžných cenách v mld. USD	41
Graf 6 – HDP na obyvatele v USD.....	42
Graf 7 – HDP na 1 obyvatele v paritě kupní síly, EU28=100	43
Graf 8 – roční míra inflace ve Francouzské republice.....	44
Graf 9 – roční míra inflace ve Spolkové republice Německo.....	48
Graf 10 – roční míra inflace.....	51
Graf 11 – roční míra nezaměstnanosti ve Francouzské republice	53
Graf 12 – roční míra nezaměstnanosti ve Spolkové republice Německo	56
Graf 13 – roční míra nezaměstnanosti	59
Graf 14 – běžný účet platební bilance Francouzské republiky v mld. USD.....	62
Graf 15 – běžný účet platební bilance Spolkové republiky Německo v mld. USD	63
Graf 16 – běžný účet platební bilance Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo v mld. USD.....	64

Seznam použitých zkratk

BÚ PB – běžný účet platební bilance

CP – cenný papír

EU – Evropská unie

EUROSTAT – Evropský statistický úřad fungující v rámci EU

HDP – hrubý domácí produkt

NH – národní hospodářství

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

PB – platební bilance

USD – americký dolar

1 Úvod

Člověk, jakožto společenská bytost žijící v jistém sociálním a přírodním prostředí musí uznávat přírodu a zohledňovat také zájmy ostatních lidí, s nimiž sdílí jedno společenství. V rámci pospolitosti by měla být zajištěna totožná práva pro veškeré členy společenství. Kterýkoli člen společenství má svou svobodu a může konat cokoli chce, avšak za předpokladu, že nedojde k omezení svobody ostatních.

Člověk je předmětem zkoumání sociálních věd. Samotná ekonomie se věnuje hospodářským aktivitám lidí. V rámci hospodářských aktivit si každý jednotlivec obstarává předměty pro uspokojení svých vlastních potřeb. Svět je plný vzácností, protože všechny zdroje jsou omezené. To však neplatí pro naše potřeby.

Ekonomie představuje teoretickou vědu, kdežto ekonomika označuje praktické hospodářství. To tedy znamená, že pokud jsou někde informace např. o české ekonomice, vyjadřují údaje o výrobě v České republice, o měně, kterou republika používá, vývoji cen či o nezaměstnanosti a výši daní, o exportu a importu. Pojem ekonomie tedy značí teorii a pojem ekonomika zase praxi.

Ekonomie je velmi stará a rozsáhlá společenská věda, jež se zabývá nesčetnými problémy, které se dotýkají každého občana každé země. Základními subjekty v rámci ekonomických studií jsou domácnosti, firmy a stát. Každý jednotlivec je členem domácnosti, která nabízí svou pracovní sílu firmám či státu. Firmy představují rozsáhlou část ekonomických subjektů, zaměstnávají příslušníky domácností a také poskytují své produkty a služby k další spotřebě domácností či státu. Úloha státu je zaměstnávat členy domácností a nakupovat produkty či služby od firem. Tímto vzniká vzájemná ekonomická výměna.

Jen velmi nízké množství populace je schopno říct, že plně rozumí ekonomii, ta je někdy považována za složitý vědní obor, který nijak neovlivňuje prosté obyvatelstvo. Nicméně s postupem času se téma ekonomie dostává i do běžných debat. Ekonomie bývá předmětem debat v zaměstnání, při rodinných sešlostech a kolikrát bývá hlavním tématem večerních televizních zpráv. Je to způsobeno především tím, že si více a více lidí začíná uvědomovat, že získané informace o ekonomii vedou k životnímu bohatství a blahobytu.

V novodobých zprávách, ať už televizních či rozhlasových, jsou ekonomické zprávy centrem všeho dění. Otázka pro jejich posluchače zní, zda vůbec tuší, o čem se v nich mluví, zda rozumí sdělení a vědí, co to pro ně jako jednotlivce znamená. Míra inflace, velikost hrubého domácího produktu, zvyšování daní – co to znamená pro obyvatele jednotlivých států a pro státy samotné? Nejen na tyto otázky nám dává odpověď právě vědní obor ekonomie.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce je vyhodnocení aktuálního stavu vybraných ekonomických ukazatelů, mezi které patří hrubý domácí produkt, inflace, nezaměstnanost a platební bilance. Ty se budou týkat Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo za období od počátku 21. století do roku 2019. Dílčím cílem je sledování ekonomik, makroekonomických ukazatelů a provedení jejich komparativní analýzy.

2.2 Metodika

V diplomové práci bude pracováno s daty vykazujícími statickou hodnotu. Tyto údaje z let 2000 až 2019 budou shromážděny pomocí ověřených institucí daných zemí, zejména statistickými úřady. Data z Francie budou užitá z francouzského statistického úřadu Insee, data Německa zase z německého statistického úřadu Destatis. K pomoci bude taktéž využít statistický úřad v kompetenci Evropské Unie EUROSTAT či další data z OSN, která jsou zveřejňována pomocí Světové banky.

V praktické části diplomové práce dojde pomocí syntézy a analýzy ke komparaci získaných dat. Vzájemné vztahy mezi makroekonomickými ukazateli budou zkoumány pomocí analýzy. Pomocí syntézy dojde k propojení zjištěných poznatků a formulaci závěrů a výsledků zkoumání. Syntéza nebude pomáhat jen k uzavření této diplomové práce, ale bude také využita ke zkoumání a případnému odhalení nových kontextů a perspektiv, mezi něž v diplomové práci patří zejména dopad výkyvů makroekonomických ukazatelů na sociální život obyvatel.

U hrubého domácího produktu obou zkoumaných zemí bude konkretizována indexní analýza. Z hodnot reálných hrubých domácích produktů budou zjištěny spolu s indexy řetězovými i ty bazické. Pomocí výpočtů geometrických průměrů budou zjištěna průměrná tempa růstu za roky 2000 až 2019 u Francouzské republiky i Spolkové republiky Německo. Částky představující hodnotu HDP budou uvedeny v miliardách amerických dolarů.

V kapitole věnující se inflaci budou zanesena data průměrné roční míry inflace v obou sledovaných a porovnávaných zemích. Následně dojde k jejich vzájemnému porovnání a ke komparaci s průměrem průměrné roční míry inflace v rámci Evropské unie. Tyto shodné údaje a úkoly budou provedeny i s informacemi odkazujícími na nezaměstnanost.

Poslední kapitola v praktické části se bude věnovat běžnému účtu platební bilance, jehož hodnoty budou opět v miliardách amerických dolarů. Opět dojde k jejich komparaci a vyhodnocení. Jedna z podkapitol se také bude věnovat obchodu mezi Francouzskou republikou a Spolkovou republikou Německo za posledních pět sledovaných let, tedy za rok 2015 až 2019.

Zjištěné hodnoty vybraných makroekonomických ukazatelů budou zaneseny do tabulek a grafů. Takto zanesené hodnoty budou použity ke vzájemné komparaci v čase a taktéž budou porovnávány mezi zeměmi navzájem. Pomocí grafů dojde ke zjištění trendu křivek.

3 Teoretická východiska

Původ slova ekonomie či oekonomie pochází z řečtiny a skládá se ze dvou slov. První část, tedy oikos, znamená dům a druhá část, nomos, značí zákon. V minulosti slovo značilo moudré a zákonité vedení domácnosti pro blaho rodiny. Postupem času došlo k rozšíření a vedení velké rodiny, kterou představuje stát (Vlček, 2016, str. 12).

Hlavní členění ekonomie je na základě zájmu o dané subjekty a dělí se na makroekonomii a mikroekonomii. Makroekonomie věnuje svou pozornost problémům větších celků přesněji na stát a jeho ekonomické integrace. Zabývá se ekonomickými veličinami státu, hospodářskou politikou vlády a ekonomickými pojmy souhrnného typu, kterými jsou hrubý domácí produkt, inflace, nezaměstnanost, platební bilance a také daně a množství peněz v oběhu. Mikroekonomie se naopak od makroekonomie zabývá chováním menších ekonomických subjektů jako jsou domácnosti a firmy. Nejmenším zkoumaným objektem mikroekonomie může být klidně i jeden člověk nebo naopak nadnárodní koncern s několika tisíci zaměstnanci. Mikroekonomie tedy zkoumá chování následujících typů aktérů na trhu a těmi jsou nakupující a prodávající, výrobci a spotřebitelé nebo např. zaměstnanci a zaměstnavatelé.

Zvyklost užívat v praxi i teorii pojmy mikroekonomie a makroekonomie nemá příliš dlouhé trvání. Pojmenování mikro a makro pochází z řeckých slov mikros – malý a makros – velký, počátek užívání těchto pojmů sahá až do 30. let 20. století, tedy do období hospodářské krize, tzv. velké deprese. Autentické názvy mikrodynamika a makrodynamika byly použity roku 1933 v odborném článku Nora Ragnara Frische (1895-1973) a vyjadřovaly přibližně to, co dnes vyjadřují pojmy mikroekonomie a makroekonomie. Slovo makroekonomický bylo dle The Oxford English Dictionary poprvé užito až v roce 1948, David Hawkins ho užil v nadpisu článku pro listopadové číslo časopisu *Econometrica* (Jurečka, 2017, str. 17–18).

Dle názvů se dá předpokládat, že mikro a makroekonomie budou mít něco společného. Především platí to, že to nejsou nezávislé ekonomické vědní obory. Tyto dvě oblasti jsou jen důležitými oblastmi ekonomie, jak Jurečka (2017, str. 17) uvádí „větvelemi jednoho stromu“. Mikroekonomie je v nitru makroekonomie, to značí fakt, že při každé

makroekonomické otázky je třeba využít a vnímat nesčetně mikroekonomických dějů (Jurečka, 2017, str. 17).

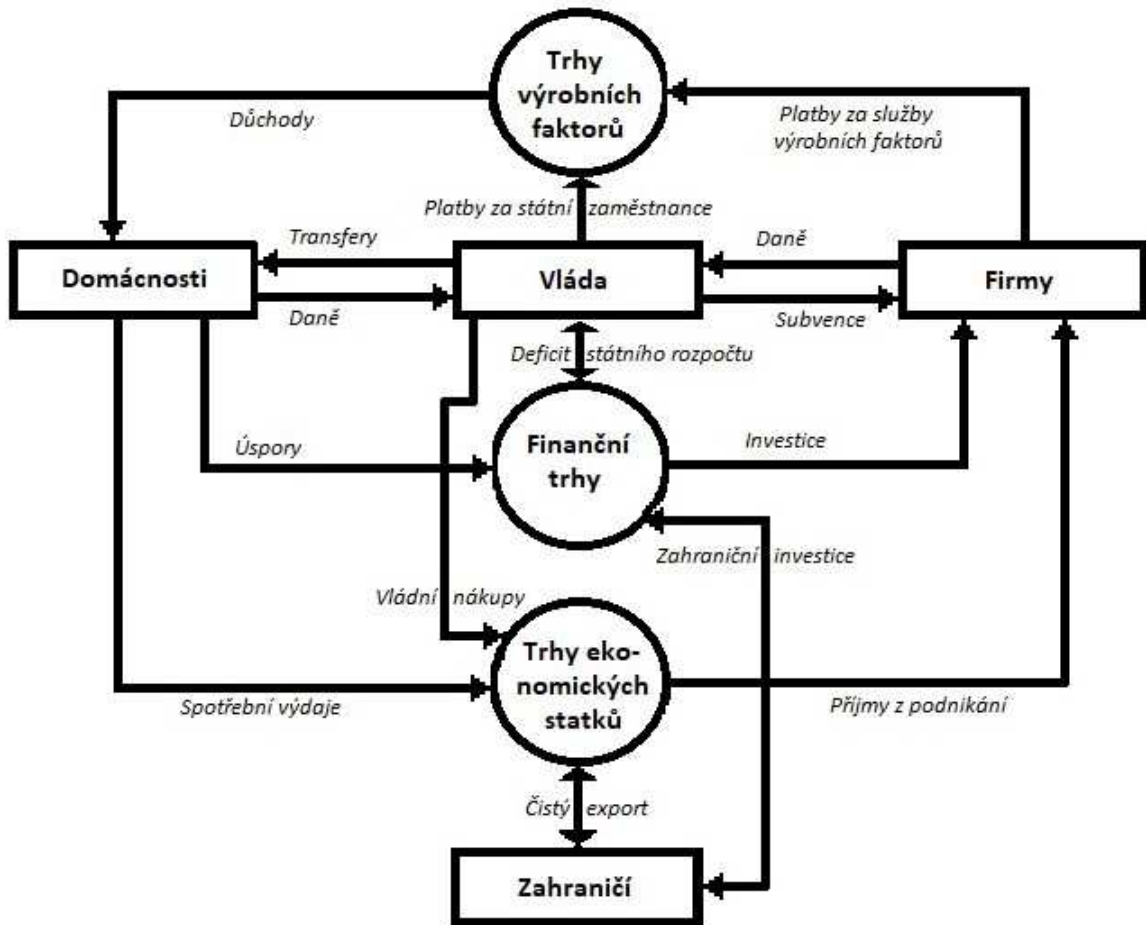
Odborníci se také snaží najít středobod mezi mikroekonomií a makroekonomií názvem „mezoekonomie“. Pojem mezoekonomie byl poprvé použit až v 70. letech 20. století, přesněji v roce 1975 Stuartem Hollandem. Část slovního spojení pochází z řeckého slova „mesos“, jenž značí středo či mezi. Dle tohoto přeložení je zřejmé, že by mezoekonomie měla být jakýmsi prostředním článkem mezi mikro a makro oblastí ekonomie. Do dnešní doby se však tento pojem příliš neujal (Jurečka, 2017, str. 18).

3.1 Subjekty makroekonomie

Makroekonomie studuje fungování ekonomiky, kdy ekonomické činnosti jsou prováděny v cyklických tocích služeb, zboží a peněz. Spletitost, souhrnnost a objemnost procesů v hospodářství nutí dle Vlčka (2017, str. 44) pozorovatele k pohledu na ekonomiku z „ptačí perspektivy“. Zmíněná ptačí perspektiva shledává základem reprodukčního procesu výrobu, směnu a spotřebu.

Dle směny je možnost rozdělit dané subjekty hospodářského procesu do subsystémů, kterými jsou domácnosti, firmy, vláda a zahraničí. Trhy mohou být rozděleny na trhy výrobních faktorů, zboží a peněz a v neposlední řadě lze popsat toky statků, faktorů výroby a peněz. Národní hospodářství není sledováno dle osob, ale podle funkcí, které jednotlivci v koloběhu zastávají. Jednotlivec může zastávat funkci ve firemním subsystému, jelikož ve vybrané firmě pomáhá s produkcí a také může být zařazen do subsystému domácností, jelikož tyto produkty nakupuje, a tedy je spotřebovává (Vlček, 2017, str. 44).

Obrázek 1 - makroekonomický koloběh

Zdroj: vlastní zpracování dle Vlček, 2017, str. 45

Základem pro makroekonomický koloběh je vlastnictví výrobních faktorů, které je sice výsledkem komplikovaného politicko-ekonomického vývoje, ale v nynější době je tato situace ovládána domácnostmi. Existuje předpoklad, že přerozdělování výrobních faktorů, vyrobených produktů a peněz je záležitostí tržního mechanismu a také do jisté míry státu. Domácnosti jsou vnímány jako vlastníci výrobních faktorů, které využívají firmy během výrobních procesů. Za poskytnutí výrobních faktorů obdrží domácnosti od firem či státu důchody, z nichž v prvotní chvíli odvedou daně a příspěvky na sociální a zdravotní pojištění, a jsou také jedinci, kteří ze státní kasy transferové platby, jako jsou například přídatky na děti. Část upotřebitelného důchodu si domácnosti uloží jako úspory do banky a zbylou část využívají na své potřebné výdaje (Vlček, 2017, str. 45).

Stát své potřebné finanční prostředky, které jsou obsahem veřejných rozpočtů získává od domácností, ale také od firem, které platí a do státní kasy odvádí nepřímé daně, jako

jsou spotřební daně a daň z přidané hodnoty. Funkcí státu je přerozdělit finanční prostředky zpět do ekonomiky tak, aby fungoval chod státu, aby se produkovaly veřejné statky a nedošlo k tržním selháním.

Poslední subsystém makroekonomického koloběhu představují firmy, které jsou označovány jako výrobní systém společnosti. Pro všechny firmy je důležité mít příjmy z podnikání, jelikož pomocí nich jsou schopni platit své závazky vůči domácnostem a státu. Domácnostem jsou vypláceny mzdy či platy a státu jsou odváděny finanční prostředky pomocí daní, které jsou spojovány s podnikáním firmy. Investice jsou firmy schopny hradit z kumulovaného zisku či z úvěrů poskytovaných finančním trhem. Ekonomika se dostane do kontaktu se zahraničím pomocí exportu a importu zboží a také pomocí mezinárodního pohybu kapitálu, kterým jsou povětšinou přísuny peněz od zahraničních investorů (Vlček, 2017, str. 46).

3.2 Ukazatele makroekonomie

Makroekonomické ukazatele podávají informaci o výkonnosti vybraného státu či subjektu. Mezi nejdůležitější ukazatele výkonnosti je nutno zařadit hrubý domácí produkt (zkráceně HDP), inflaci, nezaměstnanost či platební bilanci. Hrubý domácí produkt ukazuje, kolik bylo ve vybraném roce vyprodukováno statků a služeb. Míra inflace udává změnu cenové hladiny v dané zemi. Míra nezaměstnanosti podává procentuální informaci o počtu ekonomicky aktivních lidí, kteří nemají zaměstnání. Platební bilance informuje ekonomy o rozdílu mezi importem a exportem vybrané země či subjektu (Pavelka, 2010).

3.2.1 Hrubý domácí produkt

Hrubý domácí produkt je elementární makroekonomický ukazatel, který informuje o souhrnném ekonomickém výkonu země. HDP značí celkovou hodnotu konečných statků vyrobených v dané ekonomice za jisté období, které většinou značí jeden kalendářní rok (Fialová, Fiala, 2014, str. 109).

Vymezení metodologie pojmu HDP je mezinárodně uznáváno, a tak existuje možnost komparace na mezinárodní úrovni. Hrubý domácí produkt je v některých případech nevhodně chápán jako celková produkce výrobků i služeb za jisté období ve vybrané zemi. HDP ve skutečnosti značí přidanou hodnotu vytvořenou veškerými domácími firmami, vládou a jejich institucemi, domácnostmi a také neziskovými organizacemi. Rozdíl mezi hrubým domácím produktem a celkovou produkcí spočívá v tom, že HDP nezahrnuje mezipotřebu, která obsahuje hodnotu produktů a služeb spotřebovaných ve výrobním procesu (Rojíček, Spěváček, Vejmělek, Zamrazilová, Žďárek, 2016, str. 52).

Hrubý domácí produkt je možno spočítat pomocí tří metod a každá vychází z jiných hledisek. Jedná se o výdajovou metodu, důchodovou metodu (někdy také označovanou jako příjmová metoda) a v neposlední řadě produkční (výrobní) metodu.

Výdajová metoda měří národohospodářský produkt nepřímo, jelikož je spočten jako součet výdajů, které byly použity na pořízení. Součet dává najevo velikost produktu. Hodnotu celkového produktu ekonomiky lze získat sumarizací výdajů domácností, firem, vlády a zahraničí na nakoupení výrobků a služeb vyprodukovaných v jisté zemi za určité období, kterým většinou bývá jeden kalendářní rok. Početní vzorec pro výdajovou metodu výpočtu

hrubého domácího produktu je $HDP = C + I + G + NX$, kde C značí spotřebu domácností, I jsou investice, G jsou vládní výdaje a NX vyjadřuje čistý export, tzn. rozdíl mezi exportem a importem (Jurečka, 2017, str.30).

Důchodová metoda, někdy též nazývaná jako příjmová, při výpočtu vychází z důchodů účastníků ekonomického koloběhu. Důchody jsou odměnou za výrobní faktory, které vlastní domácnosti a které jsou potřebné pro výrobu produktů a služeb. Metoda spočívá v sečtení důchodů, které vyplývají z držby výrobních faktorů použitých v produkci. Výpočet čistého domácího důchodu se rovná součtu mezd, úroků, zisků, rent a příjmů osob samostatně výdělečně činných (Jurečka, 2017, str. 33).

U produkční metody je potřeba znát pojem hodnota přidaná zpracováním (přidaná hodnota), tato hodnota udává, kolik každý výrobce přidal svým úsilím k hodnotě surovin, polotovarů a služeb. Z pohledu ekonoma se o ukončenou produkci výrobku jedná až ve chvíli, kdy se výrobek dostane ke konečnému spotřebiteli. Při použití v praxi je potřeba nalézt rozdíl mezi příjmy z prodeje vybraného výrobku a náklady na nákup potřebných vstupů jako jsou suroviny, materiál, paliva, polotovary a služby. Při součtu přidané hodnoty veškerými podniky v dané ekonomice dojde ke zjištění hodnoty všech konečných výrobků – hodnoty hrubého domácího produktu. Z logického hlediska je zřejmé, že sumarizace přidaných hodnot se bude rovnat hrubému domácímu produktu, který je vypočítán pomocí součtu cen konečných statků (Jurečka, 2017, str. 34–35).

Důležité je také zmínit rozdíl mezi hrubým domácím a národním produktem. Hrubý domácí produkt, jak je zmíněno výše, je součet peněžních hodnot konečných produktů a služeb, jež byly vyráběny po dobu jednoho roku ve vybrané zemi. Hrubý národní produkt však značí součet veškerých vyprodukovaných výrobků a služeb daného státu po celém světě. Mezi HDP a HNP je tedy rozdíl ve vlastnictví výrobních faktorů, kterými jsou práce a kapitál, a místě kde jsou využívány (Jurečka, 2017, str. 35).

Podstatné je také uvést informace a rozdíly mezi hrubým domácím produktem nominálním a reálným. Při komparaci těchto dvou typů je důležité vysvětlit si pojmy běžné a stálé ceny. Běžné ceny značí ceny daného roku, pro který je počítán HDP, kdežto stálé ceny jsou ceny vybraného roku, kterými je počítán HDP i v jiných letech pro lepší meziroční komparaci. Při výpočtu nominálního HDP je užíváno běžných cen, tzn. hrubý domácí produkt počítán v roce 2020 počítá s cenami roku 2020. Naopak při výpočtu reálného HDP je užíváno

stálých cen, tzn. při výpočtu HDP v roce 2020 jsou používány ceny zboží a služeb např. roku 2010. Je tedy potřeba stanovit si základní rok, který bude používán pro komparaci s jinými lety. Na reálném HDP je tedy lépe vidět, zda se spotřebovalo více či méně statků (Lipovská, 2017, str. 101).

V indexní analýze se používá bazických a řetězových indexů a také geometrického průměru. Tyto metody budou užity na data za vybrané období od roku 2000 do roku 2019.

Bazický index vyjadřuje poměr mezi dvěma hodnotami, které jsou spojeny se základním obdobím. Zkratka HDP_t značí hodnotu hrubého domácího produktu v běžném období a zkratka HDP_B značí hodnotu hrubého domácího produktu bazického období, v případě této diplomové práce je to hodnota roku 2010.

Obrázek 2 – bazický index

$$I(HDP)_{t/B} = \frac{HDP_t}{HDP_B}$$

Zdroj: Finance v praxi, 2017

Řetězový index vyjadřuje poměr hodnoty běžného období a období přímo předcházejícího. Zkratka HDP_t značí hodnotu hrubého domácího produktu v běžném období a zkratka HDP_{t-1} značí hodnotu hrubého domácího produktu v přímo předcházejícím období.

Obrázek 3 – řetězový index

$$I(HDP)_{t/t-1} = \frac{HDP_t}{HDP_{t-1}}$$

Zdroj: Finance v praxi, 2017

Pomocí výsledků řetězových indexů, které představují růstové koeficienty, lze spočítat průměrné tempo růstu hrubého domácího produktu, a to pomocí geometrického průměru. Ve vzorci písmeno n značí počet koeficientů růstu, symbol $\prod$ značí součin hodnot a k_i představuje koeficient růstu čili výsledek řetězového indexu.

Obrázek 4 – geometrický průměr

$$k_G = \sqrt[n]{k_1 \cdot k_2 \cdot \dots \cdot k_n} = \sqrt[n]{\prod_{i=1}^n k_i}$$

Zdroj: Finance v praxi, 2017

3.2.2 Inlace

Inlace je jedním z nejpoužívanějších makroekonomických ukazatelů. Značí nerovnováhu v ekonomice daného státu a jedná se o růst cenové hladiny. Definice tohoto ukazatele se většinou liší, avšak inflace se měří pomocí několika cenových indexů. Mezi tyto cenové indexy patří index spotřebitelských cen, index cen výrobců či deflátor hrubého domácího produktu (Fialová, Fiala, 2014, str. 119).

Ruku v ruce s pojmem inflace jdou také pojmy deflace a dezinflace. Deflace značí přesný opak inflace, tedy snižování cenové hladiny zboží a služeb. Deflace je úmyslné snižování cen a v této situaci může být zaznamenána také deflační spirála. Hodnota peněžních prostředků roste, dochází ke změnám cen v obchodech a může dojít ke stagnaci ekonomiky.

Dezinflace je chování státu, který chce zabránit inflaci a udržet ji v jistém intervalu. Cílem dezinflace je omezit vliv některých faktorů na růst kupní síly ekonomických subjektů. Pokud však dochází ke zrychlení růstu inflační míry, jedná se o akcelerující inflaci (Vlček, 2016, str. 426).

Dle míry intenzity růstu cenové hladiny jsou známy tři typy inflací – mírná inflace, pádivá inflace a hyperinflace. Mírnou inflací se rozumí vzestup cenové hladiny maximálně do 10 % za rok. Při mírné inflaci, též také zvané jako jednociferná či plíživá inflace, je tempo růstu předvídatelné (Vlček, 2016, str. 432). Pokud se inflace mění v tepu dvouciferných až tříciferných čísel, jedná se o inflaci pádivou. Tento typ inflace snižuje výkonnost ekonomiky a kvalitu sociálního života obyvatel dané země. Pádivá inflace není přijatelná pro ekonomiku a je považována za příznak jejího škodlivého vývoje.

Posledním a nejvážnějším typem inflace je hyperinflace, při ní dochází ke změnám cenové hladiny o tisíce, desetitisíce, statisíce až miliony procent za rok. Pro přesnější určení, za hyperinflaci se považuje růst cen měsíčně o více než 50 %. Pomocí složeného úrokování lze zjistit vztah mezi měsíční a roční hyperinflací, pokud by tedy 50% měsíční růst inflace setrval po celý jeden kalendářní rok, činila by roční míra inflace 12 800 %. V tuto chvíli dochází ke zhroucení ekonomiky a jejího peněžního systému země. Schopnost peněz plnit svou funkci se ztrácí a ustupuje se od peněžní směny zpět ke směně naturální. Taktéž v této situaci dochází k tomu, že náklady na výrobu peněžních prostředků předčí hodnotu, kterou vytvářená platidla mají (Jurečka, 2017, str. 135–136).

Černohorský a Teplý ve své publikaci z roku 2011 dělí dopady inflace do dvou skupin – negativní a pozitivní. Před samotným rozdělením vlivů pozitivních a negativních je podstatné říct, že existuje redistribuční efekt. Ten značí působení inflace na obě strany, jeden z účastníků je ovlivněn pozitivně, kdežto druhý je ovlivněn negativně.

Inflace pomáhá k bohatství dlužníků, protože pokud dochází ke splácení dluhů v čase zvyšující se inflace, peníze ztrácejí hodnotu. Z nominálního hlediska je vše v pořádku, dlužník splácí dohodnutou část a věřitel ji dostává, nicméně z reálného hlediska dostává věřitel méně, než by měl. Dále inflace působí na bohatství držitelů úročených bezhotovostních úspor, jelikož ty bezhotovostní jsou plně ovlivněny inflací, kdežto úroky na bezhotovostních penězích reagují na inflaci přímo úměrně. Pokud se tedy zvyšuje míra inflace, zvyšují se také úroky v bankách.

Inflace dále ovlivňuje příjmy zaměstnanců, nominální hodnota zůstává stejná, ale reálná se mění, pokud tedy zaměstnavatel nechává odměny za vykonání práce v jedné rovině i při inflaci, jeho zaměstnanci z reálného hlediska trápí, kdežto on vydělává. Inflace také dopomáhá k přesunu bohatství k lidem, kteří investují, oproti těm, kteří drží své úspory na jednom místě. Pokud se tedy zvyšuje inflace, je vhodné investovat do věcí, které neztrácejí hodnotu, těmi mohou být drahé kovy, nemovitosti, starožitnosti apod.

Čistě negativní vliv má inflace na růst nejistoty rozhodování v oblasti financí, působení inflace z dlouhodobého hlediska ovlivňuje spotřeby domácností, investice podniků apod. Všechno toto rozhodování se stává s průběhem času méně přesnějším a rizikovějším. Negativní dopad má inflace i na úroky, protože finanční instituce si nejsou jisty dalším vývojem inflace a zvyšují úrokové sazby u poskytnutých úvěrů. To vede ke zdražení

půjčených peněz domácností a firem, a tato skutečnost vede ke zpomalování tempa růstu ekonomiky státu.

Vlivem inflace také dochází k ústupu od dlouhodobých investic ke krátkodobým, jelikož investoři jsou v nejistotě, jakým tempem a do jaké výše se míra inflace dostane. Inflace také negativně ovlivňuje úlohu cen, zdražování produktů a služeb nemusí vypovídat o reálné hodnotě daných statků.

Nejhorší z možných negativních dopadů inflace je neschopnost peněz zvládat svou funkci prostředku směny. Tento dopad je spojen především s pádivou inflací a hyperinflací, při kterých dochází ke směně zboží za zboží.

Na druhou stranu také existují pozitivní dopady inflace, které se projevují při mírné inflaci do 5 % za rok. Jedním z pozitivních dopadů je vliv na ekonomický růst, jelikož krátkodobý růst cen nezabraňuje investicím či zaváděním inovací, a naopak je podporuje. Zavádění inovací se provádí v tu chvíli, kdy výstup inovace může daný podnik prodat s vyšším ziskem a přidanou hodnotou.

V rámci kapitoly inflace je vhodné zmínit problematiku nulové inflace. Z teoretického hlediska by se zdálo vhodné podporovat právě nulovou inflaci, avšak z hlediska investic či inovací to vhodné není. Pokud by totiž ceny zůstávaly na stejné úrovni několik let, nenacházely by podniky ani domácnosti nadbytečný kapitál pro provádění právě investic či inovací. To by zabránilo kvalitnímu růstu ekonomiky dané země a byl by utlumován její vývoj (Černohorský, Teplý, 2011).

3.2.3 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost je dalším významným ukazatelem využívaným v makroekonomii. Do nezaměstnaných se řadí osoby, které nemají zaměstnání, ale aktivně si ho hledají; osoby, které čekají na výzvu k nástupu do jistého zaměstnání; osoby, které byly uvolněny ze zaměstnání na dobu určitou. U nezaměstnaných jedinců se sledují nejrůznější aspekty jako jsou věk, pohlaví, vzdělání a území, na kterém pobývají. Výši nezaměstnanosti určuje míra nezaměstnanosti, jež pracuje s podílem nezaměstnaných jedinců k celkovému počtu pracovních sil (Fialová, Fiala, 2014, str. 186).

Pro „obyčejné“ sledující vývoje ekonomiky dané země není důležitá výše HDP, míra ekonomického růstu ani stav platební bilance. Nejvýznamnějším ukazatelem je pro ně míra nezaměstnanosti, jež se pojí s nižší životní úrovní a v první řadě zastaráváním lidského kapitálu. Vyšší míra nezaměstnanosti značí nevyužívání pracovního výrobního faktoru v plné výši, tudíž dochází k jeho plýtvání. (Lipovská, 2017, str. 89).

Nezaměstnanost je možné kvantifikovat pomocí míry nezaměstnanosti, která vyjadřuje poměr mezi počtem nezaměstnaných osob a počtem ekonomicky aktivních osob znásobený 100 k získání čísla uvedeného v procentech. Data v rámci Evropské unie jsou sbírány Evropským statistickým úřadem či Organizací pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (Jurečka, 2017, str. 155).

Je známo také několik typů nezaměstnanosti, mezi které se řadí např. frikční nezaměstnanost, která vzniká vlivem životního cyklu obyvatelstva. Patří sem pohyb obyvatelstva z kraje do kraje, hledání prvního zaměstnání po dokončení školy, stěhování se do města svého životního partnera a s tím související hledání nové práce. Tento typ nezaměstnanosti je považován za krátkodobý a nemá negativní vliv na ekonomiku.

Dalším typem nezaměstnanosti je nezaměstnanost strukturální, která značí nesoulad mezi kvalifikační strukturou nabízené a poptávané práce. Jako příklad je možné uvést existenci přebytku na trhu práce v oblasti hornictví či sklářství, a naopak nedostatek nabízených míst v oblasti zdravotnictví či stavebnictví. Důvodem mohou být celoplošné strukturální změny v ekonomice nebo jen ve vybraném regionu. Dalším důvodem může být technický pokrok, kdy fyzická pracovní síla může být nahrazena robotem či podobnou automatizovanou mechanikou. Tento důvod může být někdy nazýván také technologickou nezaměstnaností.

Vhodné je také zmínit institucionální nezaměstnanost, která značí ve větší míře zásahy do svobodného trhu než dobrovolné rozhodnutí nezaměstnaných. Mezi tyto zásahy jsou řazeny snahy o zvýšení sazeb mzdového odměňování nad rovnovážný limit. Tento typ nezaměstnanosti je také spojen s nedostatkem informací o neobsazených pracovních místech či pracovnících v daném oboru. Dalšími nedostatky jsou politické a institucionální struktury a také struktura pracovních smluv, kde je negativem doba platnosti pracovní smlouvy či způsob jejího uzavření.

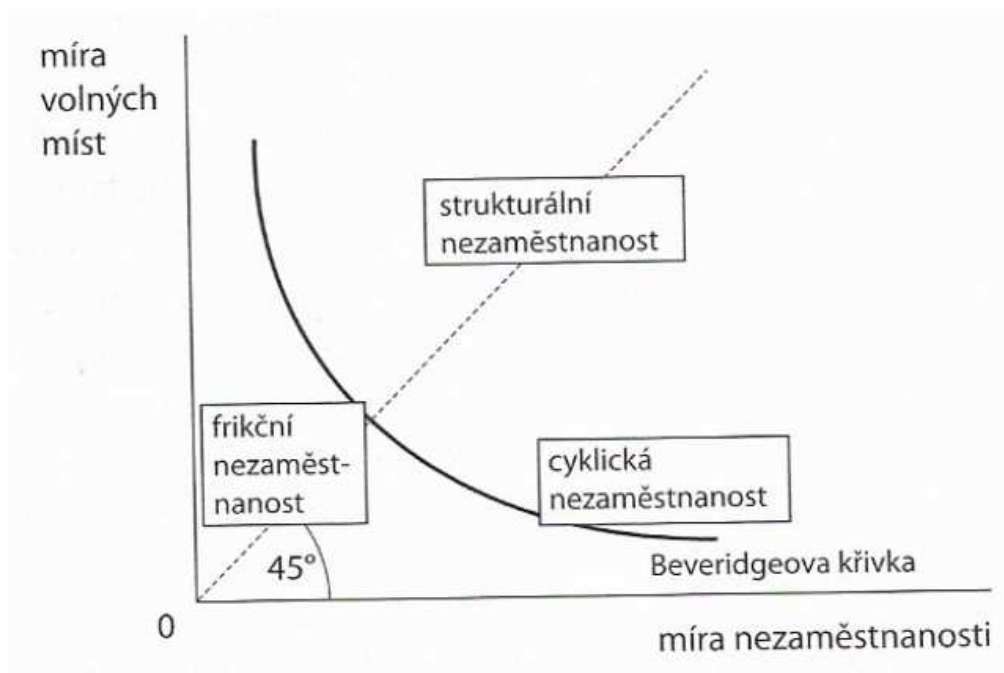
Cyklický pohyb ekonomiky způsobuje cyklickou nezaměstnanost. V recesi ekonomického cyklu dochází ke zvyšování nezaměstnanosti, naopak při expanzi dochází k jejímu poklesu, a tudíž k vyšší zaměstnanosti. Trvání cyklické nezaměstnanosti se odvíjí od délky aktuálního ekonomického cyklu, která je proměnlivá. Hlavním negativním dopadem tohoto typu nezaměstnanosti je, že působí celoplošně, tzn. že ovlivňuje celou ekonomiku, tedy všechny sektory NH.

Jako poslední je vhodné zmínit sezonní nezaměstnanost, jejíž výkyvy se projevují pravidelně v průběhu roku. Tento druh nezaměstnanosti se především vyskytuje v takových odvětvích, která jsou silně ovlivněna ročními obdobími a s tím spjatými klimatickými změnami a počasím. Mezi odvětví, která jsou ovlivněna touto nezaměstnaností jsou řazeny turistika, zemědělství spolu s cukrovarnictvím a stavebnictví. Sezonní nezaměstnanost je problémem v zemích, kde jsou tyto sektory ve větší míře vázány na národní hospodářství, mezi tyto země patří např. Řecko, Itálie, Mexiko a Španělsko (Jurečka, 2017, str. 159–160).

V rámci tématu nezaměstnanosti je vhodné také zmínit Beveridgeovu křivku. Tato křivka v grafickém znázornění udává vztah mezi počtem uchazečů o zaměstnání a počtem volných míst. Na vertikální ose je možné vidět míru volných míst, na horizontální ose je zanesena míra nezaměstnanosti. Beveridgeova křivka má klesající tendenci, jelikož při větší míře volných míst v ekonomice je nižší míra nezaměstnanosti. Na grafu je taktéž zanesena pod úhlem 45° přerušovaná čára, která značí body, ve kterých jsou obě míry v rovnováze (Jurečka, 2017, str. 158).

Výše zmíněné nezaměstnanosti je možné také nanést na Beveridgeovu křivku. Krátkodobá frikční nezaměstnanost je zanesena v grafu ve středu křivky a blíží k počátku. Vysvětlení je takové, že míra nezaměstnanosti dosahuje nižších hodnot, a tudíž většina nezaměstnaných má vyšší šanci nalézt zaměstnání. Strukturální nezaměstnanost je k nalezení na 45° ose vzdálenější od počátku. Změnu v kvalifikacích nezaměstnaných je možné řešit kvalifikačními kurzy, avšak tato skutečnost nemá krátkodobé řešení, proto strukturální nezaměstnanost trvá poměrně dlouho. Cyklickou nezaměstnanost je možné zobrazit v dolní polovině křivky, která je vzdálená od počátku (Jurečka, 2017, str. 160–161).

Obrázek 5 – typy nezaměstnanosti a Beveridgeova křivka

Zdroj: Jurečka, 2017, str. 161

3.2.4 Platební bilance

Platební bilance je souhrn veškerých finančních toků vybraného státu se zahraničím za vybrané období, které většinou značí jeden kalendářní rok. Mezi tři základní oddíly platební bilance patří běžný účet, kapitálový účet a finanční účet. Zápisy v bilanci jsou podvojně, to znamená, že strany dané bilance jsou vždy vyrovnané. Pohledávky ani závazky vůči zahraničí nejsou v bilanci uvedeny (Fialová, Fiala, 2014, str. 207).

Platební bilance má dva typy struktur, tou první je struktura horizontální, kterou lze dělit do pěti skupin. Do skupin jsou položky rozdělovány na základě společných kritérií.

První skupinou je běžný účet, který obsahuje podskupiny zboží, služby, výnosy a běžné převody. Běžný účet zboží bývá ještě rozdělován na základě typu zboží a je velmi důležité dát pozor na zdvojené zachycení služeb v platební bilanci. Běžný účet služeb vykazuje služby z oblasti dopravy, patentů a licencí, pojištění. Taktéž tam patří příjmy a výdaje, které jsou spojeny s vojenským či diplomatickým zastupováním na mezinárodní úrovni. Běžný účet výnosů vykazuje výnosy z investování domácího kapitálu v zahraničí

a s tím spojené zisky, úroky, renty či dividendy. Běžný účet běžných převodů značí jednostranný převod, při kterém dané zemi v zahraničí nevznikají pohledávky ani závazky.

Kapitálový účet obsahuje kapitálové převody a značí transfery kapitálu z důvodu migrace obyvatel či promíjení dluhů. Spadají sem také příjmy ze strukturálních fondů Evropské unie či převody aktiv, která jsou nevýrobní i nefinanční, např. emisní povolenky (Revenda, 2012, str. 360–361).

Aby bylo možné zařadit kapitálový tok do přímých investic finančního účtu, je potřeba jistá výše vlastnické kontroly podniku. Tato kontrola podniku by měla ukazovat účast vlastníků o řízení podniku, která je dlouhodobá a aktivní. Z teoretického hlediska je potřeba získat minimálně 50% podíl na základním kapitálu, praxe je však jiná a někdy stačí jen 10%. Podíl lze získat nákupem akcií, reálným investováním nebo reinvestováním zahraničního zisku. Portfoliové investice uvnitř finančního účtu jsou nákupy dluhopisů zahraničních vlád či podniků, taktéž nákupy akcií, pokud nesplňují spodní hranici pro zahrnutí do přímých investic. Ostatní investice ve finančním účtu se dělí na krátkodobý kapitál se splatností do jednoho roku a na ostatní dlouhodobý kapitál. Za krátkodobý kapitál jsou považovány krátkodobé obchodní úvěry či nákup a prodej cenných papírů. Mezi ostatní dlouhodobý kapitál je možno zařadit dlouhodobé bankovní úvěry podnikům a vládám. Finanční deriváty jsou spolu s krátkodobým kapitálem nejcitlivější na pohyb kurzu.

Další částí horizontální struktury platební bilance jsou chyby a omyly, v nichž se dorovnává nesoulad mezi propočty PB I. okruhu a II. okruhu. V platební bilanci se užívá podvojného účetnictví, tudíž by se oba okruhy měly rovnat. Bohužel v PB nelze evidovat přesně vše, co se odehrává na hranicích, např. nelze správně zaznamenat nelegální pohyb lidí přes hranice či daňové úniky při pohybech zboží, služeb a kapitálu.

Poslední částí tohoto typu platební bilance jsou změny devizových rezerv, v nichž se historicky zaznamenává měnové zlato a rychle likvidní volně směnitelná deviza centrálních bank a ministerstev či jiných institucí dané země. Největší zástup v oblasti devizových rezerv mají peníze na devizových účtech s kratší dobou splatnosti a také cenné papíry vládních institucí ze zahraničí (Revenda, 2012, str. 362).

Tabulka 1 – horizontální struktura platební bilance

Běžný účet	Mezinárodní pohyb zboží	Výkonová bilance
	Mezinárodní pohyb služeb	
	Mezinárodní pohyb důchodů	
	Mezinárodní pohyb transferů	
Kapitálový účet	Kapitálové transfery	
Finanční účet	Přímé investice	
	Portfoliové investice	
	Ostatní kapitál	
Chyby a omyly		
Změna devizových rezerv		

Zdroj: vlastní zpracování dle Černohorský, Teplý, 2011, str. 165

Druhou používanou strukturou platební bilance je struktura vertikální, který využívá princip rozdělení operací do dvou kategorií. Tyto kategorie jsou debetní a kreditní. Debetní strana jsou devizové poptávky, které jsou spolu se znaménkem minus a kreditní strana jsou devizové nabídky se znaménkem plus (Revenda, 2012, str. 363). Kterýkoliv příjem od subjektu ze zahraničí je považován za kreditní položku a je tedy s plusovým znaménkem, kdežto kterákoliv odchozí platba k subjektu ze zahraničí je debetní operace, tudíž je s minusovým znaménkem. Znaménko, které je před operací nemá žádný vliv na ekonomickou prospěšnost vybrané operace a má tedy smysl jen z účetního hlediska (Polouček, 2009, str. 354).

Tabulka 2 – vertikální struktura platební bilance

Kreditní operace (+)	Debetní operace (-)
Export zboží	Import zboží
Export služeb	Import služeb
Příliv výnosů	Odliv výnosů
Příliv převodů	Odliv převodů
Příliv kapitálu	Odliv kapitálu
Snížení devizových rezerv	Zvýšení devizových rezerv

Zdroj: vlastní zpracování dle Polouček, 2009, str. 355

3.3 Francouzsko-německé vztahy

Z hlediska nominálního hrubého domácího produktu je francouzská ekonomika zařazena na celosvětovou šestou příčku a z pohledu HDP v paritě kupní síly na devátou příčku. V rámci Evropské unie zastává třetí příčku ihned za Německem a Velkou Británií. (Patria, 2020).

Jak již bylo zmíněno, nejsilnější ekonomikou Evropské unie je ta německá, která je také z pohledu nominálního hrubého domácího produktu čtvrtou nejlepší na celém světě (Patria, 2020).

V obou případech se tedy jedná o velmi vyspělé ekonomiky, nejen z pohledu Evropské unie, ale i z pohledu celosvětového.

3.3.1 Evropské hospodářské společenství

Francie spolu s Německem se řadí mezi zakládající státy Evropské unie. Spolu s Belgií, Itálií, Lucemburskem a Nizozemskem založili v lednu 1958 předchůdce nynější EU – Evropské hospodářské společenství, jenž vzniklo na základě Římské smlouvy.

Celková aktuální rozloha Evropské unie je přes 4 miliony km². Francie se svou rozlohou řadí na první místo v rámci Evropské unie, její rozloha totiž činí 633 186,6 km². Území Francie se skládá z 18 regionů, z nich je 5 zámořských. Francouzské město Štrasburk je jedním ze tří měst, ve kterých sídlí některá z oficiálních evropských institucí. Německo se svou rozlohou 357 376 km² obsazuje v geografickém žebříčku Evropské unie čtvrté místo. Spolková republika Německo sestává z 16 států, které mají svou vlastní ústavu a jsou svým způsobem autonomní. Berlín, Brémy a Hamburk jsou považovány za městské státy.

Aktuální počet obyvatel na území všech členských států Evropské unie činí 446 milionů. Z pohledu populace se na prvním místě umístilo Německo, jehož aktuální počet obyvatel činí přes 83 milionů lidí. Francouzská republika s počtem obyvatel přes 67 milionů obsazuje druhé místo v rámci EU.

V Evropském parlamentu je Francouzská republika zastoupena 74 členy, kdežto Spolková republika je zastoupena dokonce 96 členy. Obě země přijaly dne 1. ledna 1999 jako státní měnu euro.

Francie přispívá do společného rozpočtu Evropské unie 20,57 miliardami EUR a na oplátku dostává od EU dotace ve výši přibližující se 15 miliardám EUR. Příspěvky do společného účtu Evropské unie ze strany Spolkové republiky činí přes 25 miliard euro. Naopak Německo ze společného účtu EU dostává něco málo přes 12 miliard EUR.

Francie svým zbožím zásobuje trh Evropské unie z 59 % svého celkového vývozu, nejvíce – 14 % směřuje do Německa. Dovoz do Francie z ostatních členských států představuje 69 % z celkového importu země. Německo zásobuje členské státy svými produkty také z 59 % a jeho import z členských států představuje 66 % z celkového importu země (European Union, 2021).

3.3.2 Elysejská smlouva

Při porovnání Francie a Německa je důležité zmínit Elysejskou smlouvu, která byla podepsána 22. ledna 1963. Po několika desetiletích rivality a konfliktů společně vyslali vzkaz světu o jejich usmíření a dali základy úzké spolupráci pro podporu evropské integrace.

Elysejská smlouva byla uzavřena 18 let po 2. světové válce. Jde v ní především o usmíření dvou mužů – západoněmeckého kancléře Konrada Adenauera (1876–1967) a francouzského prezidenta Charlese de Gaulle (1890–1970). Oba hlavní představitelé zemí se postavili proti nacistickému režimu a chtěli nepřátelskou část historie uzavřít. Tato smlouva napomohla k navázání nového a trvalého přátelství mezi zeměmi.

Ani jeden ze zástupců zemí nechtěl podepsat jen prohlášení, ale spíše smlouvu, která by ukazovala na úmysl trvalého přátelského závazku. Podepsáním mělo být potvrzeno přátelství i do budoucna nehledě na budoucí politické změny, a obě země chtěly, aby spolupráce byla oficiální a systematická.

Elysejská smlouva je považována za základní kámen přátelství mezi Francií a Německem, jelikož signatáři považovali za podstatné, aby smlouva nebyla uzavřena jen mezi hlavami

státu, ale aby byli zahrnuti i občané států. Občané se měli navzájem poznávat, hovořit spolu a vážit si jeden druhého.

Pomocí smlouvy byl také vytvořen Francouzsko-německý úřad pro mládež, který pomáhá posílení vazeb mezi mladými lidmi ve Francii a Německu. Cílem tohoto úřadu je usnadnit výměnu studentů a podpořit vzájemná jazyková studia. Od podpisu smlouvy se přibližně 9 milionů mladých Francouzů a Němců zúčastnilo 320 000 výměnných programů prostřednictvím tohoto úřadu.

Smlouva stanovila setkávání hlav států a předsedy vlád minimálně dvakrát do roka a třikrát do roka setkávání ministrů zahraničí. Od roku 1963 dochází k pravidelným schůzkám a diskusím nad aktuálními tématy vedoucích představitelů zemí nehledě na politický děj v zemích (Elysée Treaty, 2019).

4 Vlastní práce

Komparace ekonomik Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo je prováděna především protože obě země jsou zakladateli Evropské unie. Taktéž se jedná o sousední státy, jejichž hlavní představitelé nejvíce ovlivňují chod a ekonomiku Evropské unie. Použitá data budou od roku 2000 do roku 2019, jelikož ve větším časovém rozpětí budou lépe zachyceny případné datové výkyvy.

Veškerá použitá data jsou k zobrazení v příloze na konci této diplomové práce.

4.1 HDP

Hrubý domácí produkt je jedním z makroekonomických ukazatelů, které se užívají v praxi pro zobrazení výkonnosti ekonomiky vybraného státu v čase. Aby data byla srovnatelná mezi státy navzájem, je potřeba zahrnout inflaci a především se řídit Evropským srovnávacím programem.

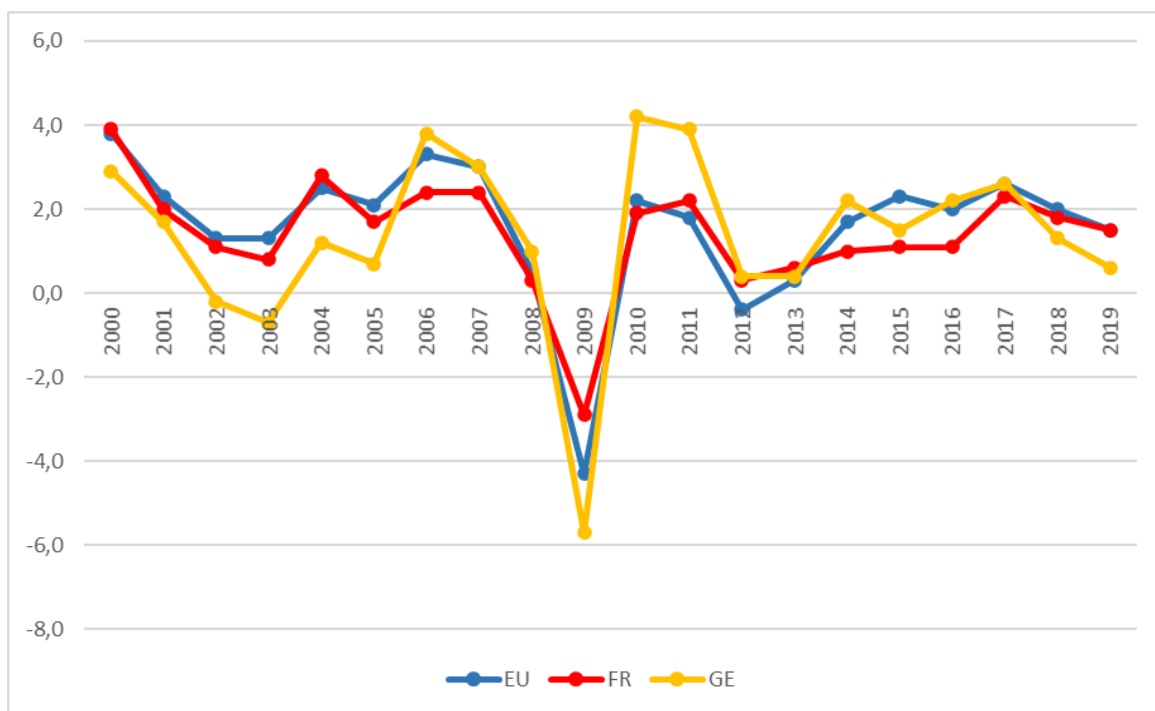
Vývoj hrubého domácího produktu bude v této diplomové práci sledován pomocí ukazatele reálného HDP a taktéž HDP na 1 obyvatele v paritě kupní síly. Tempo, jenž ukáže růst reálného HDP bude zjištěno pomocí analýz, mezi které patří bazický a řetězový index spolu s geometrickým průměrem. Hodnoty uvedeny níže budou vyjádřeny v jednotné měně, a to v miliardách amerických dolarů.

Na následujícím grafu jsou viditelné procentuální změny reálného hrubého domácího produktu ve vybraných státech i samotné Evropské unii. Největší propad oproti předchozímu období je zaznamenán v roce 2009 a byl způsoben celosvětovou ekonomickou krizí. Největší nárůst tempa růstu HDP po této světové krizi zaznamenalo Německo.

Průměrná hodnota růstu reálného HDP za posledních dvacet let v obou sledovaných zemích je 1,4 %. Průměrná hodnota růstu reálného HDP za sledované období v rámci Evropské unie je 1,6 %.

Klesající tempo růstu reálného HDP v posledních letech může být způsobeno nadcházejícím brexitem, který si britští obyvatelé odhlasovali již v červnu 2016. Pokles také může být způsoben migrační krizí, se kterou se obě země potýkají již řadu let.

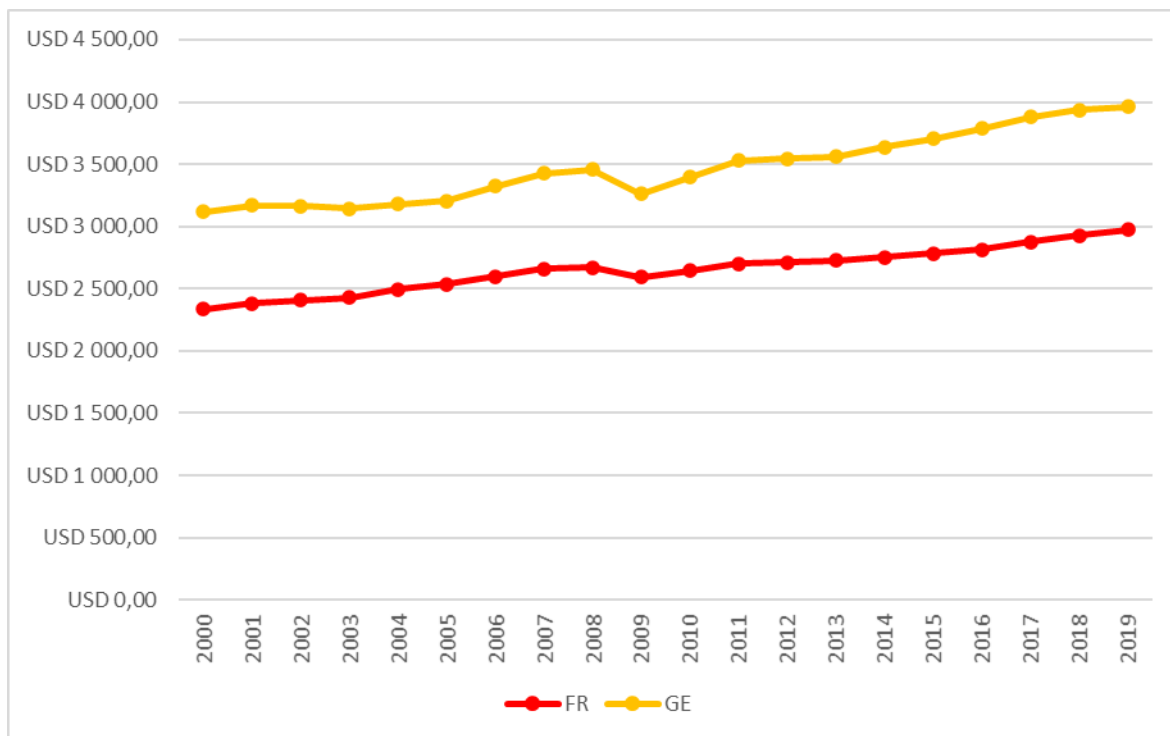
Graf 1 – změna tempa růstu reálného HDP

Zdroj: vlastní zpracování dle EUROSTAT, 2020

Reálný hrubý domácí produkt používá stálé ceny roku 2010. Dle grafu 2 je zřejmé, že dochází ke zvyšování tendence růstu hrubého domácího produktu.

Graf 2 – reálné HDP Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo v mld. USD

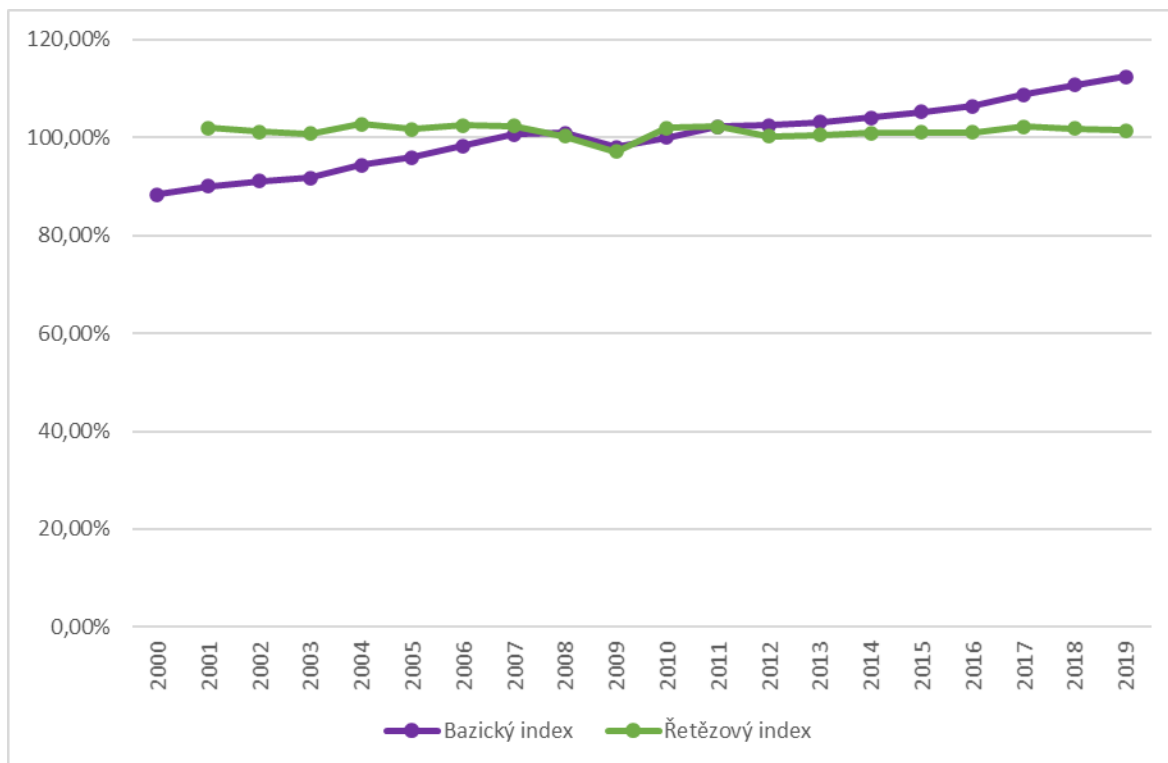

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

4.1.1 HDP Francouzské republiky

Indexní analýza reálného hrubého produktu Francouzské republiky ukazuje, že vývoj francouzské ekonomiky je vzestupný, až na výkyv v roce 2009, který byl způsoben poslední ekonomickou krizí.

Graf 3 – indexní analýza HDP Francouzské republiky

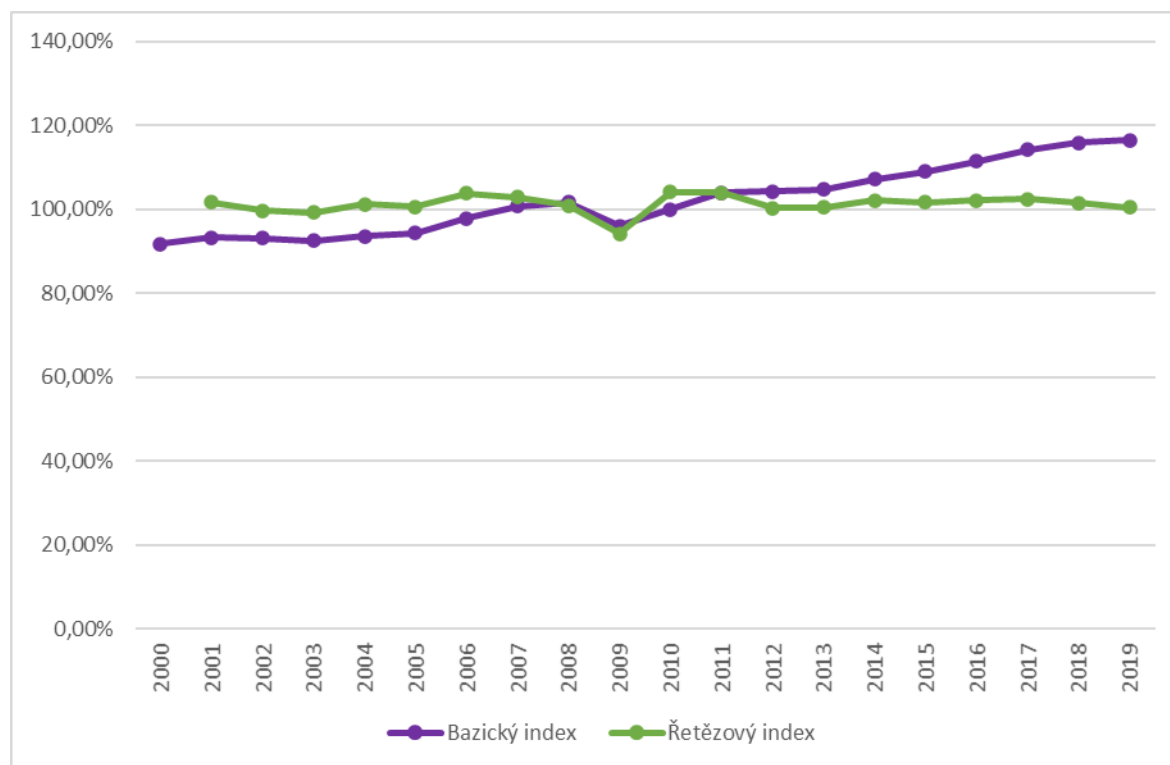
Zdroj: vlastní zpracování

Na základě výsledků řetězového indexu byl vypočten geometrický průměr, který činí 1,28 %. Číslo geometrického průměru říká, jakým průměrným ročním tempem rostlo reálné HDP mezi lety 2000 a 2019.

4.1.2 HDP Spolkové republiky Německo

Indexní analýza reálného hrubého produktu Spolkové republiky Německo ukazuje, že vývoj německé ekonomiky je vzestupný, až tedy na obdobný výkyv v roce 2009, který byl rovněž zaznamenán u francouzské ekonomiky a který rovněž způsobila celosvětová ekonomická krize.

Graf 4 – indexní analýza HDP Spolkové republiky Německo

Zdroj: vlastní zpracování

Na základě výsledků řetězového indexu byl vypočten geometrický průměr, který činí 1,26 %. Číslo geometrického průměru říká, jakým průměrným ročním tempem rostlo reálné HDP mezi lety 2000 a 2019.

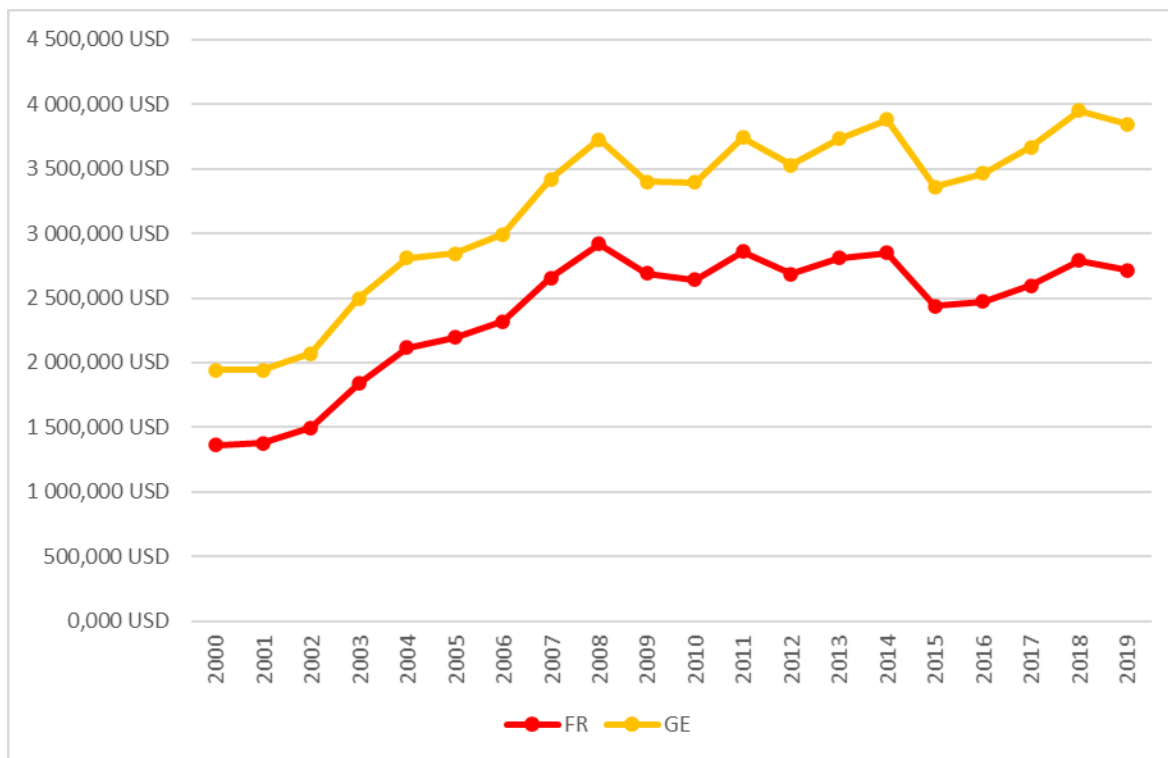
Výsledek geometrického průměru ukázal, že vývoj obou ekonomik v čase byl kladný a že francouzská ekonomika má i přes nižší výsledky rychlejší růst než německá ekonomika.

4.1.3 HDP v běžných cenách (mld. USD)

V následujícím grafu jsou k vidění hodnoty hrubého domácího produktu obou vybraných ekonomik v běžných cenách – v miliardách amerických dolarů. Pro samotné porovnání je však vhodné použít tempo růstu HDP či HDP na obyvatele. HDP v běžných cenách, taktéž jinak nazývaný jako nominální HDP, není vhodné pro porovnávání, jelikož jsou v něm zahrnuty změny cen, které jsou v obou zemích různé.

Graf 5 – HDP v běžných cenách v mld. USD

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Na první pohled je zřejmé, že vývoj HDP v obou zemích je v poměru shodný. Kterýkoliv výkyv, ať už pozitivní, či negativní, se propasal do ekonomik obou států, tedy do francouzské i německé.

V obou ekonomikách lze pozorovat čtyři období recese, i přes ně však lze považovat posledních dvacet let vývoje ekonomiky za léta růstová a prospívající. První propad, který nastal v roce 2009, byl způsoben celosvětovým propadem a ekonomickou krizí, která začal již koncem roku 2008. Z tohoto propadu se francouzská ekonomika vzpamatovala až v roce 2011, kdy byla opět v růstovém tempu. Naopak německá ekonomika se z tohoto výkyvu dala do pořádku o rok dříve, kdy se HDP stabilizovalo a v roce 2011 se dostalo velmi blízko k hodnotě z roku 2008.

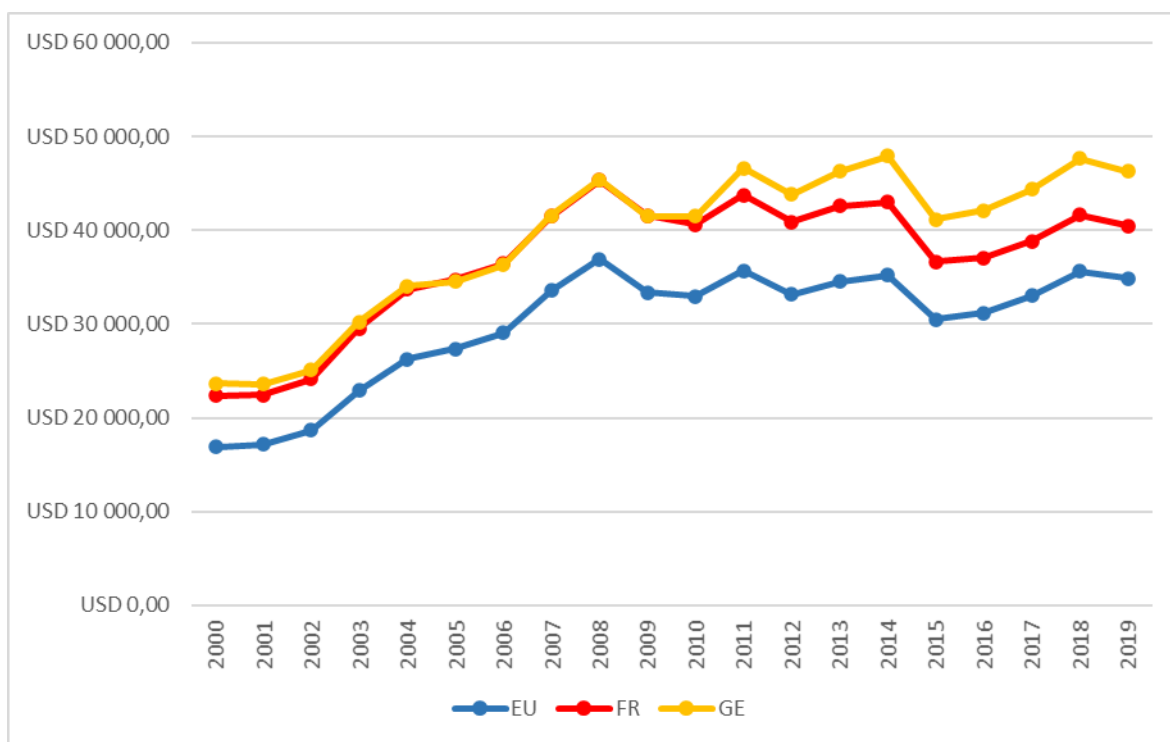
4.1.4 HDP na obyvatele (USD)

V následujícím grafu jsou k vidění data hrubého domácího produktu v přepočtu na obyvatele od roku 2000 do roku 2019. Na první pohled je jasné, že do roku 2009 jsou

data shodná až totožná. Od roku 2010 se čísla rozcházejí a v tuto chvíli je na tom lépe Německo, které se dříve vzpamatovalo z propadu v roce 2009, který byl, jak již několikrát zaznělo, způsoben celosvětovou ekonomickou krizí.

Pro zajímavost byla do komparace přidána data hrubého domácího produktu na 1 obyvatele i v rámci Evropské unie. Z grafu vyplývá, že obě porovnávané země – Francie a Německo, jsou na tom samostatně lépe než celá Evropská unie v součtu. Výkyvy jsou stále všude shodné, což se dá okomentovat tím, že se jedná o sousední státy na území Evropy a taktéž členy Evropské unie.

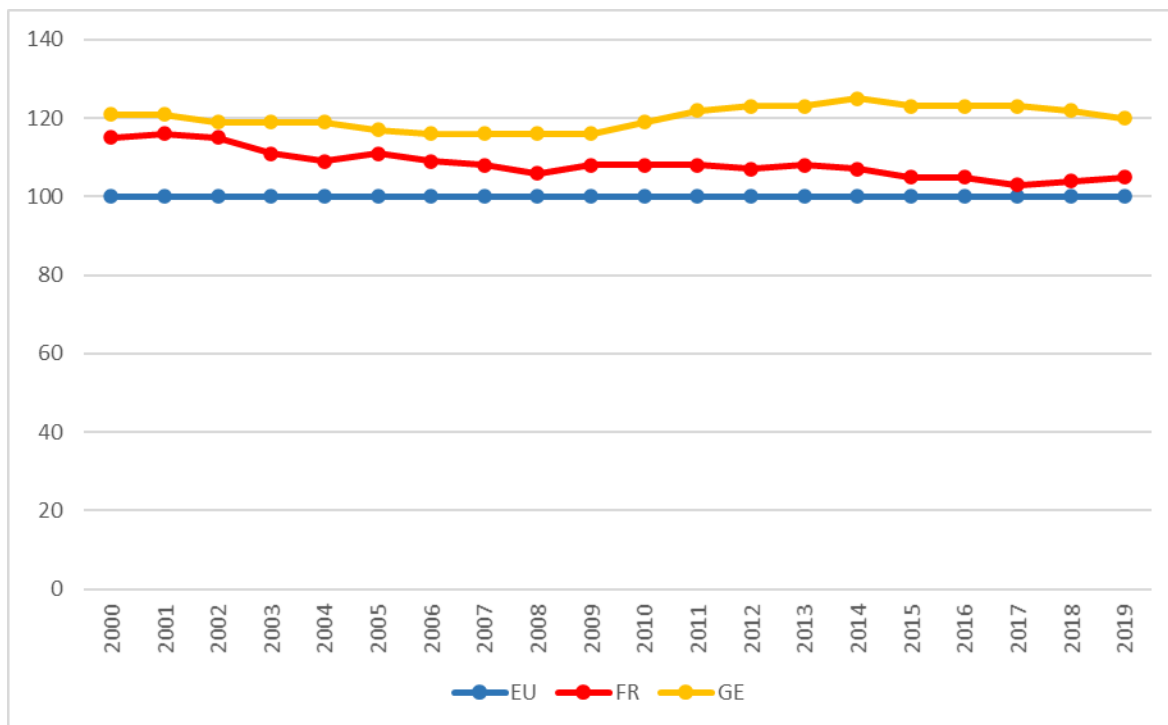
Graf 6 – HDP na obyvatele v USD

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Z grafu výše je zřejmé, že hrubý domácí produkt přepočtený na obyvatele je vyšší v zemi Spolková republika Německo. Stejným výsledkem disponuje i následující graf, jenž ukazuje hodnotu hrubého domácího produktu na 1 obyvatele v paritě kupní síly, kde Evropská unie má hodnotu 100. Obě země samostatně jsou nad hodnotou součtu Evropské unie.

Graf 7 – HDP na 1 obyvatele v paritě kupní síly, EU28=100

Zdroj: vlastní zpracování dle EUROSTAT, 2020

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele ve Francouzské republice v roce 2019 činí 105 PPS. HDP na 1 obyvatele ve Spolkové republice Německo v roce 2019 je 120 PPS, tudíž si občané Německa koupí za stejnou hodnotu peněz více než obyvatelé Francie.

Z grafu obsahujícího hodnoty v paritě kupní síly lze soudit, že hodnoty Německa od ekonomické krize v roce 2009 rostly až do roku 2014. Od roku 2015 mají hodnoty HDP v PPS klesající tendenci. Tato klesající tendence může být spojena s migrační krizí, která vyvrcholila právě v roce 2015.

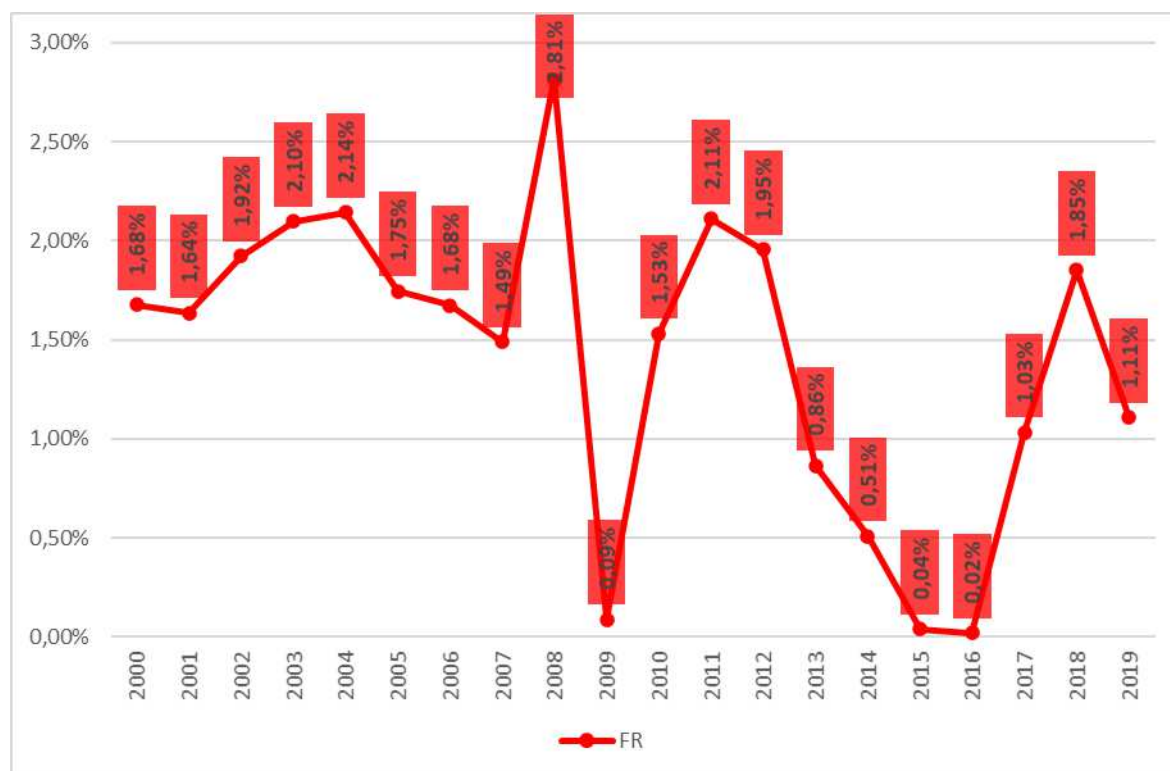
4.2 Inflační míra

Následující kapitola a její podkapitoly budou věnovány inflační míře ve Francouzské republice a ve Spolkové republice Německo mezi roky 2000 a 2019. Dojde k shromáždění dat, jejich zpracování, komparaci a k následnému vyhodnocení.

4.2.1 Inflační míra ve Francouzské republice

Vývoj cenové hladiny ve Francouzské republice je znázorněn v grafu č. 8. Na ose x jsou znázorněny sledované roky a na kolmé ose y jsou znázorněny hodnoty v procentech.

Graf 8 – roční míra inflace ve Francouzské republice

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Zobrazený graf informuje o vývoji inflace ve Francii, jež je zobrazena na základě průměrného indexu spotřebitelských cen. Úroveň inflační míry a taktéž ona samotná vyjadřuje vliv na prosperitu státu, tento vliv může být pozitivní či negativní.

Z grafu je zřejmé, že došlo k několika výkyvům za posledních 20 let ve stálosti míry inflace. Výkyvy budou okomentovány a následně porovnávány s inflační mírou Spolkové republiky Německo.

Na počátku nového milénia byla inflační míra ve Francii 1,68 %. Za vhodný růst inflační míry se považuje růst do 2 %, tudíž se nejedná o přílišný vysoký nárůst.

O rok později, tedy v roce 2001, došlo k mírnému poklesu inflační míry o 0,04 %. Průměrná míra inflace byla tedy v roce 2001 dle The World Bank 1,64 %.

V roce 2002 došlo k růstu průměrné inflace na 1,92 %, nárůst tedy činil 0,28 % oproti roku 2001.

Rok 2003 byl taktéž ve znamení nárůstu průměrné roční míry inflace, která se zastavila na hodnotě 2,10 %. Oproti předchozímu roku 2002 došlo k nárůstu o 0,18 % a oproti počátku milénia dokonce o 0,42 %.

V následujícím roce 2004 měla průměrná roční míra inflace hodnotu opět vyšší a to o 0,04 % oproti předcházejícímu roku 2003. Přesná hodnota činila 2,14 %, prozatím se jednalo o nejmenší meziroční nárůst inflační míry.

Během prvních pěti zkoumaných let došlo k největší meziroční změně v roce 2002, kde nárůst míry inflace činil oproti roku 2001 přesně 0,28 %, naopak k nejmenší meziroční změně došlo v letech 2001 a 2004, kdy v obou případech byla změna oproti předešlému kalendářnímu roku o 0,04 %. V roce 2001 byla změna záporná, kdežto v druhém zmiňovaném roce kladná. Největší změnu v porovnání s rokem 2000 zaznamenal rok 2004, ve kterém došlo ke změně míry inflace o 0,46 %.

Rok 2005 s sebou přinesl snížení průměrné míry inflace. Snížení oproti předchozímu roku 2004 bylo o 0,39 % na celkových 1,75 %. Rok 2005 také započal tříleté snižování průměrní roční inflační míry, které skončilo v roce 2007 před obchodní krizí v roce 2008.

Druhým rokem, v němž bylo zaznamenáno opětovné snižování inflační míry byl rok 2006. V tomto roce dosáhla inflace shodného procenta jako v prvním roce sledování, tedy v roce 2000, a míra činila 1,68 %, tedy o 0,07 % méně než v předchozím roce 2005.

Prozatím nejnižší hranici inflace ve Francouzské republice zaznamenal rok 2007, kdy míra inflace činila jen 1,49 %. Oproti předchozímu roku došlo ke snížení o 0,19 %.

Nejvyšší meziroční změna přišla v roce 2008, kdy meziroční nárůst inflace činil 1,32 %. Celková průměrná roční inflace v roce začátku obchodní krize tedy činila 2,81 %.

Naopak v roce, kdy světem doznávaly vlivy obchodní krize, došlo ke snížení inflační míry ve Francii o neskutečných 2,72 %, tedy na konečných 0,09 %.

V druhé pětiletce zkoumaného období byla zaznamenána prozatím nejnižší inflace, která činila v roce 2007 celých 1,49 %. Mezi lety 2008 a 2009 byl zaznamenán největší výkyv inflační míry, a to o celých 2,72 %. Ten byl způsoben probíhající finanční krizí, do které se ekonomika dostala kvůli trhu nemovitostí ve Spojených státech amerických. V porovnání s počátečním rokem 2000 došlo k největší změně v roce 2009, kdy změna míry inflace činila 1,59 %.

Počátek nového desetiletí přinesl růst míry inflace, která byla oproti roku 2009 vyšší o 1,44 %, tedy na konečných 1,53 %.

Růst pokračoval i v roce 2011, kdy se míra inflace dostala už potřetí nad hranici 2 %. Průměrná roční míra inflace činila 2,11 %, což znamenalo meziroční nárůst o 0,58 %.

Rok 2012, v němž mělo podle mayského kalendáře dojít ke konci světa, nezaznamenal nikterak velký výkyv míry inflace. Průměrná roční míra inflace se zastavila na hodnotě 1,95 %, tedy o 0,16 % níže než v roce 2011. Rok 2012 byl také prvním rokem, ve kterém docházelo ke snižování hodnoty míry inflace, tato tendence se zastavila až v roce 2016.

V roce 2013 se míra inflace dostala podruhé za zkoumané období pod hranici 1 %. Inflační míra v tomto roce byla o 1,09 % nižší než v roce předchozím a její hodnota činila 0,86 %.

Inflační míra pokračovala ve své recesi i v následujícím roce 2014, kdy se její hodnota dostala k půl procentu, přesněji 0,51 %. Meziroční pokles činil 0,35 %

Předposledních pět zkoumaných let přineslo mnoho výkyvů, k největší změně došlo mezi lety 2012 a 2013. Mezi těmito lety míra inflace klesla o 1,09 %. Vůči roku 2000 za poslední období největší výkyv zaznamenal rok 2014, kdy inflace poklesla o 1,17 %.

Naopak nejmenší výkyv oproti roku 2000 zaznamenal rok 2010 s klesající hodnotou o 0,15 %.

K nulové hranici inflační míry se přiblížil rok 2015, ve kterém inflační míra pokračovala v recesi z minulých let. Došlo k dalšímu poklesu o celkových 0,47 % na velmi nízkou hranici 0,04 %.

Pokud byla hodnota inflace v roce 2015 považována za velmi nízkou, míra inflace v roce 2016 tuto úvahu překonala. Došlo k opětovnému snížení, sice jenom o 0,02 %, ale inflační míra v tomto roce činila neuvěřitelných 0,02 %.

V roce 2017 bylo naopak zaznamenáno tempo růstu inflace, ta se zvýšila o 1,01 % na konečných 1,03 %.

Předposlední zkoumaný rok pokračoval v růstové tendenci s meziročním nárůstem inflační míry o 0,82 %. Průměrná roční inflační míra se v roce 2018 zastavila na hodnotě 1,85 %.

Posledním zkoumaným rokem je rok 2019, v němž oproti roku 2018 došlo k poklesu hodnoty míry inflace na 1,11 %. Meziroční pokles tedy vykazoval 0,74 %.

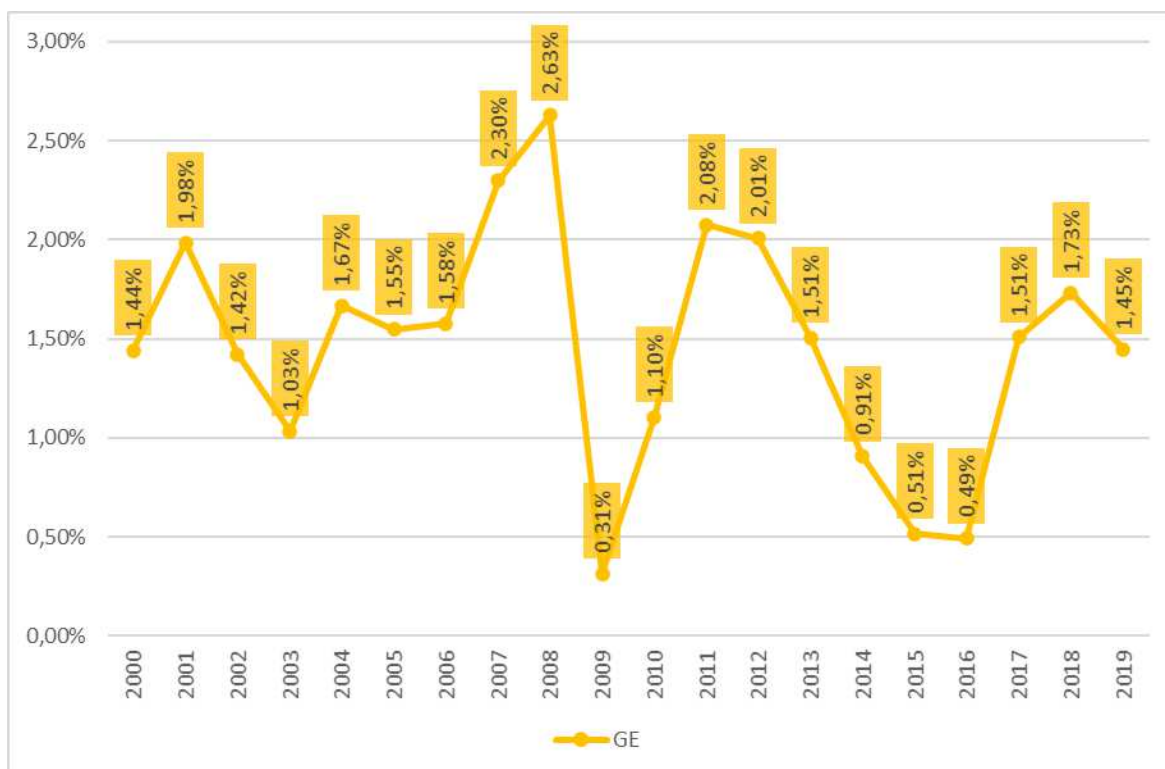
V posledních zkoumaných pěti letech došlo k největšímu meziročnímu skoku mezi lety 2016 a 2017, v jejichž průběhu došlo k růstu inflace o 1,03 %. V porovnání s rokem 2000 nastala největší změna v roce 2016, ve kterém byla hodnota nižší o 1,66 %. Naopak nejmenší rozdíl vůči roku 2000 byl zaznamenán v roce 2018, kdy byla hodnota míry inflace vyšší o 0,17 %.

Za celých zkoumaných dvacet let došlo k největšímu výkyvu v době finanční krize, tedy mezi lety 2008 a 2009. Míru inflace lze mimo tento výkyv považovat za stabilní, jelikož převážně osciluje kolem hodnoty 1,5–2,0 %. Inflace v této hodnotě je považována za zdravou pro ekonomiku státu.

4.2.2 Inflační míra ve Spolkové republice Německo

Vývoj cenové hladiny ve Spolkové republice Německo je znázorněn v grafu č. 9. Na vodorovné ose x jsou znázorněny sledované roky a na kolmé ose y jsou znázorněny hodnoty v procentech.

Graf 9 – roční míra inflace ve Spolkové republice Německo

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Se vstupem do nového milénia činila hodnota inflace v Německu 1,44 %. Nešlo tedy o žádnou drastickou hodnotu, ale typ inflace, který je z pohledu ekonomiky v pořádku.

S rokem 2001 přišel nárůst inflační míry o 0,54 % oproti roku předcházejícímu. Průměrná roční míra inflace se přiblížila dvouprocentní hodnotě, přesná hodnota byla 1,98 %.

V roce 2002 došlo k poklesu míry inflace o 0,56 %, inflační míra se zastavila na hodnotě 1,42 %.

V následujícím roce 2003 pokračovala recese inflační míry, jež se přiblížila blízko hodnotě 1 %. Meziroční pokles činil 0,39 %, tudíž inflace představovala hodnotu 1,03 %.

Rok 2004 oproti předchozímu roku zaznamenal nárůst míry inflace na 1,67 %. Meziroční změna tedy činila zvýšení o 0,64 %.

Během prvních pěti zkoumaných let nedošlo k žádnému většímu výkyvu. Oproti počátečnímu roku 2000 došlo k největší meziroční změně v roce 2001, a to ke zvýšení

o 0,54 %. Prozatímní nejnižší míra inflace byla zaznamenána v roce 2003 a naopak prozatímní nejvyšší hodnota inflace byla v roce 2001.

Další pokles míry inflace s sebou přinesl rok 2005, kdy inflační míra klesla o 0,12 % na celkových 1,55 %.

Následující rok 2006 zaznamenal drobný růst průměrné roční míry inflace, který činil 0,03 %. Průměrná roční míra inflace se tedy zastavila na 1,58 %.

Ve sledovaném období prozatímní nejvyšší nárůst zaznamenal rok 2007, kdy došlo k nárůstu míry inflace o 0,72 %. Míra inflace v tomto roce poprvé za sledované období překonala hranici 2 % a zastavila se na hranici 2,30 %.

Rok finanční krize, tedy rok 2008 na tom nebyl oproti předchozímu roku 2007 vůbec lépe. Došlo k opětovnému nárůstu průměrné cenové hladiny o 0,33 % a míra cenové hladiny poprvé za sledované období přesáhla hranici 2,5 %. V roce 2008 se míra inflace vyšplhala na prozatím nejvyšší hodnotu 2,63 %.

Naopak v následujícím roce 2009 došlo k zatím nejvyššímu meziročnímu propadu, kdy se míra inflace snížila o 2,32 %. Cenová hladina se zastavila na hodnotě 0,31 %.

Během předcházejících pěti sledovaných let došlo k velkým výkyvům, které byly způsobeny finanční krizí mezi lety 2008 a 2009. Nejvyšší míra inflace byla zaznamenána v roce 2008, činila 2,63 %. Naopak nejnižší míra inflace byla v roce 2009, ta činila 0,31 %. Mezi těmito lety byla také zaznamenána největší meziroční změna, která činila 2,32 %. V porovnání s rokem 2000 proběhla největší změna v roce 2008, kdy rozdíl činil 1,19 %.

Předposlední zkoumaná pětiletka započala rokem 2010, který s sebou přinesl růst cenové hladiny na 1,10 %. Meziroční změna tedy činila 0,79 %.

Druhý rok nového desetiletí také znamenal růst míry inflace, která podruhé ve zkoumaném období přesáhla hranici 2 %. Meziroční nárůst průměrné roční inflace činil 1,08 % na konečných 2,08 %.

V roce 2012 došlo k mírnému poklesu míry inflace a to o 0,07 %. Průměrná roční míra tedy stále měla hodnotu nad 2 %, přesněji 2,01 %.

V následujícím roce 2013 pokračovala recese míry inflace, která se směrem k nule posunula o 0,5 %. Hodnota inflační míry se tedy po dvou letech dostala pod hranici 2 % na hodnotu 1,51 %.

Rok 2014 s sebou přinesl pokračující recesi, protože se hodnota míry inflace dostala pod 1 %. Meziroční pokles činil 0,6 % na konečných 0,91 %.

V předposledních zkoumaných pěti letech nedošlo k žádnému většímu výkyvu. Nejvyšší míra inflace byla zaznamenána v roce 2011, kdy míra inflace činila lehce přes 2 %, přesněji 2,08 %. Opakem k tomuto roku byl rok 2014, kdy se naopak hodnota inflační míry dostala pod 1 %, přesněji měla hodnotu 0,91 %. V porovnání s počátečním rokem 2000 proběhla největší změna v roce 2011, kdy činil rozdíl 0,64 %.

Meziroční změna mezi lety 2014 a 2015 činila pokles o 0,04 %. Cenová hladina v roce 2015 se tedy po recesi zastavila na hodnotě 0,51 %.

Následující rok 2016 pokračoval v recesi, oproti předchozímu roku došlo k mírnému poklesu o 0,02 %. Průměrná roční míra inflace dosáhla hodnoty 0,49 %.

Během roku 2017 došlo k opačnému jevu, než který byl sledován v posledních pěti letech. Cenová hladina meziročně vzrostla o 1,02 % na hodnotu 1,51 %.

Předposledním sledovaným rokem byl rok 2018, ve kterém míra inflace pokračovala v konjunkturu na konečnou hodnotu 1,73 %. Došlo tudíž k meziroční kladné změně o 0,22 %.

Poslední zkoumaný rok zaznamenal mírný pokles cenové hladiny na hodnotu 1,45 %. Došlo tedy k meziročnímu poklesu o 0,28 %.

Během posledních pěti zkoumaných let opět nedošlo k žádnému přespříliš velkému výkyvu cenové hladiny. Nejvyšší hodnota inflace byla zaznamenána v předposledním roce 2018, kdy míra inflace činila 1,73 %. Oproti tomuto období nejnižší hodnotu míry inflace zaznamenal rok 2016, kdy hodnota inflace činila 0,49 %. V porovnání s počátečním rokem 2000 došlo k největšímu výkyvu v roce 2016, kdy rozdíl činil -0,98 %.

Za celých zkoumaných dvacet let došlo k největšímu výkyvu v době finanční krize mezi lety 2008 a 2009. Míra inflace se mimo tohoto výkyvu dá považovat za stabilní, jelikož

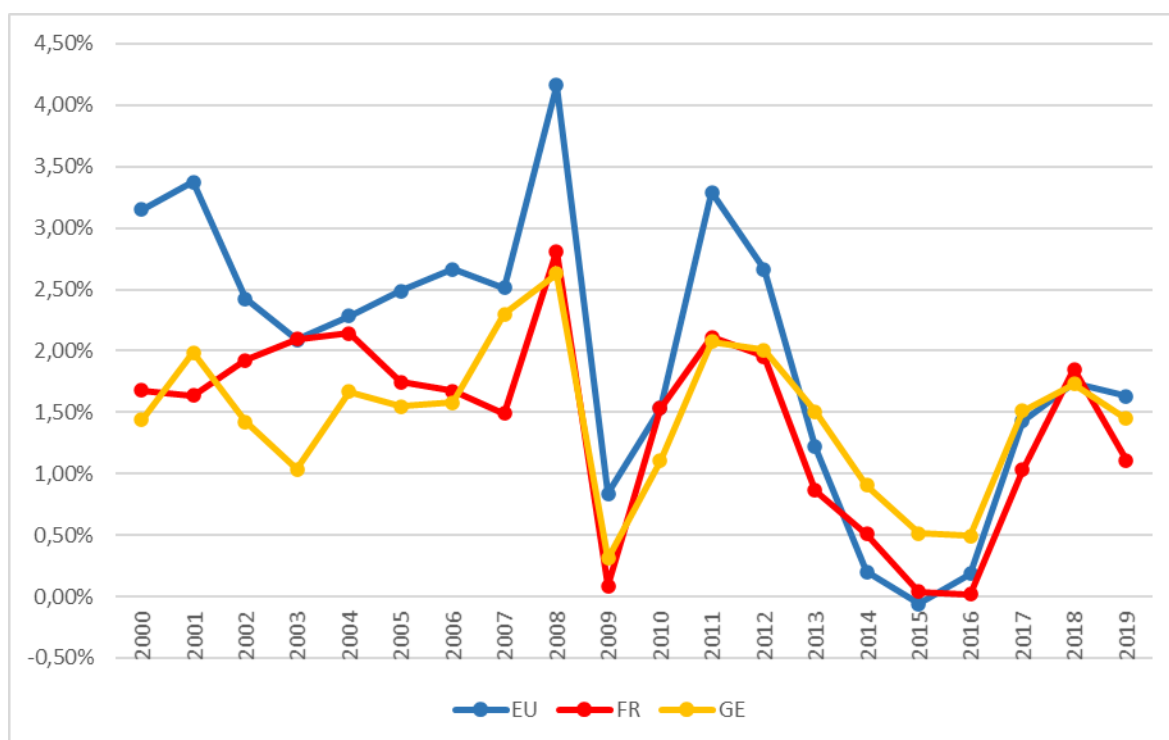
převážně osciluje kolem hodnoty 1,4–2,0 %. Inflace je v této hodnotě považována za zdravou pro ekonomiku státu.

4.2.3 Komparace vývoje inflační míry Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo

Vývoje cenových hladin za sledovaných dvacet let ve Francouzské republice, Spolkové republice Německo a Evropské unii jsou znázorněny v grafu č. 10. Na osu x jsou zaneseny sledované roky a na kolmé ose y jsou znázorněny hodnoty v procentech.

Hodnoty míry inflace Evropské unie byly přidány pro porovnání jejich hodnot s hodnotami států, jež jsou EU součástí.

Graf 10 – roční míra inflace

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Z grafu je na první pohled zřejmé, že výkyvy a změny jsou shodné. Pokud dojde k podrobnějšímu zkoumání, je možné komparace v letech okomentovat.

Průměrná roční míra inflace v EU na počátku nového milénia je dvakrát vyšší než v porovnávaných státech. V roce 2001 došlo v EU a Německu k růstu míry inflace,

kdežto ve Francii došlo k poklesu. Mezi lety 2001–2003 míra inflace i cenová hladina ve Francii rostla, naopak průměr v rámci Evropské unie a Německu klesal.

Shodný vývoj cenové hladiny byl zaznamenán od roku 2007, tedy rok před počátkem finanční krize, která propukla během roku 2008 a její dozvuky přetrvávaly i během roku 2009.

Lze tedy říct, že vývoj obou porovnávaných zemí, tedy Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo, je shodný. Shoduje se s nimi vývoj v rámci Evropské unie, to může být vysvětleno především tím, že Francie a Německo jsou největšími členy této instituce. Francie s Německem mají tudíž velký vliv na ostatní členské země Evropské unie a jsou schopni ovlivňovat nabídku a poptávku po službách a produktech.

I přesto, že z grafu je na první pohled zřejmé, že vývoj míry inflace je shodný, menší výkyvy, a tudíž stabilnější ekonomiku v rámci míry inflace, má Spolková republika Německo.

4.3 Míra nezaměstnanosti

Následující kapitola se bude věnovat popisu a komparaci dat z hlediska míry nezaměstnanosti.

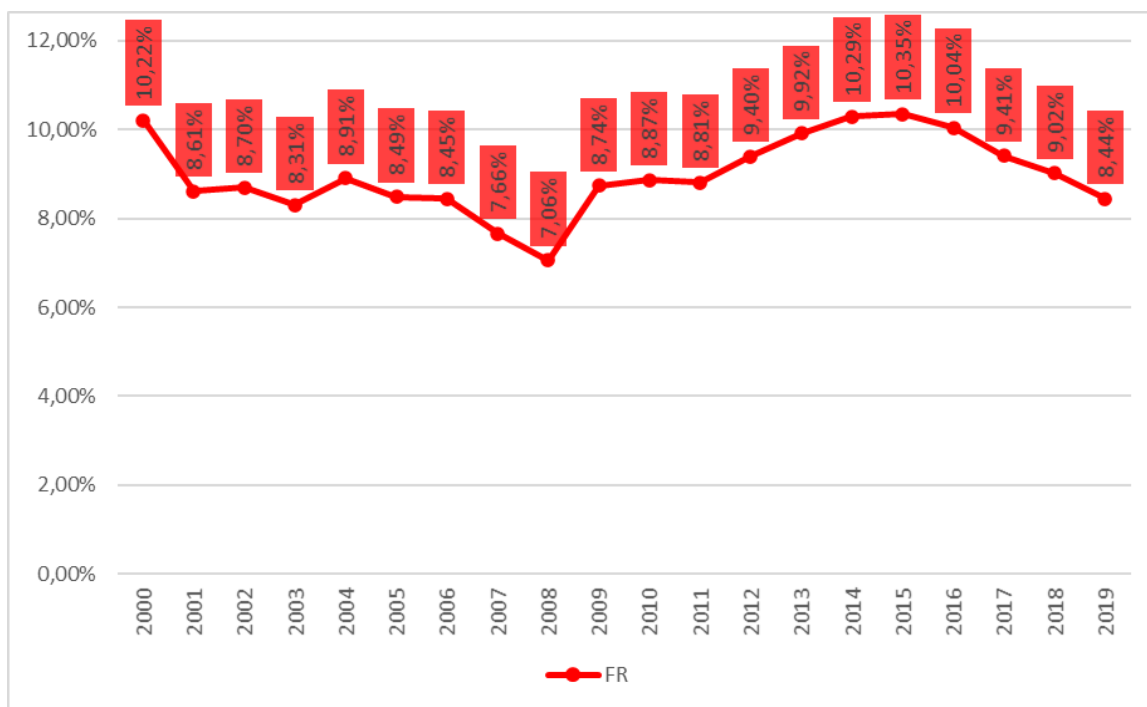
Míra nezaměstnanosti může být sledována pomocí registrované míry či obecné míry nezaměstnanosti. V této práci je užívána míra obecná.

Důležitý interval v rámci tématiky nezaměstnanosti je 4–5 %. Tento interval značí zdravou nezaměstnanost, která je z ekonomického hlediska v pořádku a není považována za negativní působení na ekonomiku vybraného státu.

4.3.1 Nezaměstnanost Francouzské republiky

V následujícím grafu je zobrazena míra nezaměstnanosti Francouzské republiky od počátku 21. století do roku 2019. Na osu y jsou zanesena data v jednotlivých letech a na ose x jsou znázorněny sledované roky.

Graf 11 – roční míra nezaměstnanosti ve Francouzské republice

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Na počátku milénia se míra nezaměstnanosti ve Francii pohybovala nad hodnotou 10 %, nejednalo se tedy o přirozenou míru nezaměstnanosti, ta se pohybuje mezi 4 a 5 %.

Následujícího roku došlo k poklesu hodnoty míry nezaměstnanosti o 1,61 % na konečných 8,61 %.

V roce 2002 došlo k mírnému nárůstu míry nezaměstnanosti na 8,70 %. Došlo tedy k posunu o 0,09 %.

Rok 2003 s sebou naopak přinesl mírný pokles nezaměstnanosti, jejíž hodnota se zastavila na 8,31 %. Meziroční změna tedy činila 0,39 %.

V roce 2004 došlo k opětovnému mírnému nárůstu o 0,60 % na konečných 8,91 %.

V prvních pěti letech 21. století nedošlo k žádným extrémním výkyvům v oblasti míry nezaměstnanosti. Nejvyšší zaměstnanost byla ihned v roce 2000, nejvyšší meziroční změnu zaznamenal rok 2001 o 1,61 %. Nejnižší prozatímní hodnotu v prvních pěti letech zaznamenal rok 2003.

Průměrná míra nezaměstnanosti v roce 2005 činila 8,49 %, oproti roku 2004 se tedy hodnota snížila o 0,42 %.

V následujícím roce pokračovala klesající tendence míry nezaměstnanosti a její hodnota se zastavila na 8,45 %.

Míra nezaměstnanosti pokračovala v klesající tendenci i v roce 2007, kdy došlo k poklesu o 0,79 % na konečných 7,66 %.

Rok, v němž započala ekonomická krize – rok 2008, zaznamenal nejnižší míru nezaměstnanosti v celé sledované periodě. Došlo k opětovnému poklesu, který byl 0,60 % a hodnota nezaměstnanosti byla 7,06 %.

Druhou pětiletku 21. století uzavřel rok, který je hojně spojován s ekonomickou krizí. V roce 2009 došlo k nárůstu nezaměstnanosti o 1,68 % na konečných 8,74 %.

Během předchozích pěti let byla zaznamenána nejvyšší nezaměstnanost v roce ekonomické krize, v roce 2009. Právě v tomto roce činila míra nezaměstnanosti 8,74 %. V této části zkoumaného období byla zaznamenána nejnižší míra nezaměstnanosti, která byla v roce

2008 a činila 7,06 %. Nejvyšší meziroční změna v porovnání s počátečním rokem 2000 byla zaznamenána v již zmiňovaném roce 2008. Změna činila pokles o 3,16 %.

Rok 2010 znamenal vzpamatování z ekonomické krize a také pokračoval v růstu míry nezaměstnanosti. Nezaměstnanost vzrostla oproti předchozímu roku o 0,13 % na konečných 8,87 %.

Následující rok 2011 se zapsal do ekonomické historie s hodnotou míry nezaměstnanosti 8,81 %, tudíž stále pokračoval v růstové tendenci.

Třetím rokem třetí pětiletky zkoumaného období byl rok 2012, který opět zaznamenal růst nezaměstnanosti, která se zastavila na hodnotě 9,4 %.

V roce 2013 došlo ke změně míry nezaměstnanosti o 0,52 % na konečných 9,92 %.

Růst míry nezaměstnanosti pokračoval i v roce 2014. Hodnota nezaměstnanosti vzrostla o 0,37 % na konečných 10,29 %.

Předchozích pět let zaznamenalo jen růst míry nezaměstnanosti. To může být způsobeno vzpamatováním francouzské ekonomiky z ekonomické krize. Je zřejmé, že samotné vzpamatování nebylo snadné, jelikož docházelo právě ke zmiňovanému růstu nezaměstnanosti i v následujících, ještě neokomentovaných, letech. V tomto období byla zaznamenána nejvyšší nezaměstnanost v roce 2014, kdy hodnota 10,29 % překonala dosud nejvyšší nezaměstnanost z roku 2000. Největší meziroční výkyv byl oproti počátečnímu roku 2000 zaznamenán v roce 2010, nezaměstnanost klesla o 1,35 %.

První rok posledních zkoumaných pěti let v rámci míry nezaměstnanosti Francouzské republiky přinesl další nárůst nezaměstnanosti. Za celé zkoumané období se jedná o nejvyšší míru nezaměstnanosti s hodnotou 10,35 %.

Následující rok 2016 zaznamenal po několika letech růst a došlo ke snížení míry nezaměstnanosti o 0,31 % na konečných 10,04 %.

V roce, v němž si Francouzi zvolili nového prezidenta své země se hodnota nezaměstnanosti zastavila na 9,41 %.

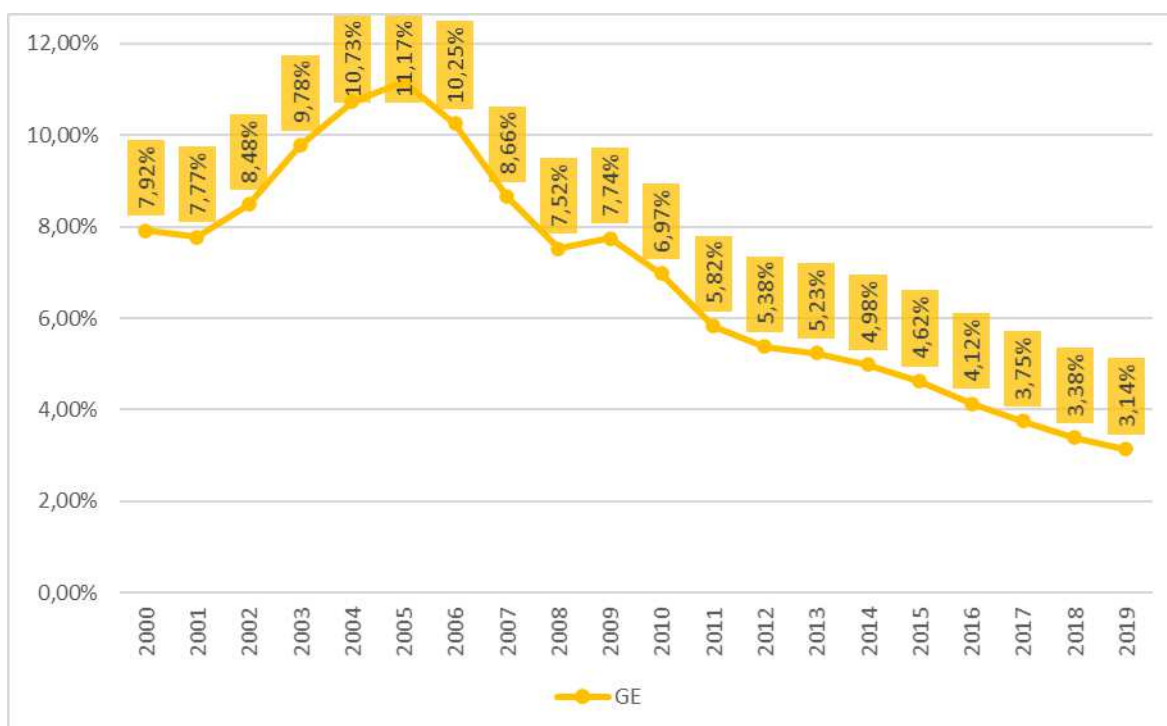
Předposlední zkoumaný rok pokračoval v klesající tendenci. Došlo k poklesu o 0,39 % a hodnota nezaměstnanosti se zastavila na 9,02 %.

Rok 2019 zaznamenal opětovný pokles nezaměstnanosti na celkových 8,44 %.

Těchto posledních pět let zaznamenalo pozitivní změny pro Francii, jelikož došlo k postupnému snižování míry nezaměstnanosti. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2015, v tomto případě se jedná o celkově nejvyšší míru nezaměstnanosti v rámci vybraného a zkoumaného období. Největší meziroční změna vůči počátečnímu roku 2000 byla v posledním roce 2019, kdy došlo k poklesu o 1,78 %.

4.3.2 Nezaměstnanost Spolkové republiky Německo

Graf 12 – roční míra nezaměstnanosti ve Spolkové republice Německo

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

V prvním roce nového milénia Spolková republika Německo zaznamenala hodnotu míry inflace ve výši 7,92 %.

V následujícím roce 2001 došlo k mírnému poklesu o 0,15 % na celkových 7,77 %.

V roce 2002 došlo ke změně směru míry nezaměstnanosti a ta započala svůj několikaletý růst. Nárůst míry nezaměstnanosti činila 0,71 % a zastavila se na hodnotě 8,48 %.

Rok 2003 změnu nepřinesl a míra nezaměstnanosti v Německu stále rostla. Hodnota míry se zastavila až na 9,78 %, meziroční změna tedy byla 1,30 %.

Následující rok 2004 pokračoval v konjunktuře a hodnota míry nezaměstnanosti se zastavila na 10,73 %.

Nejvyšší míra nezaměstnanosti v prvních pěti letech byla v roce 2004, kdy její hodnota dosáhla 9,78 %. Naopak nejnižší hodnota byla v roce 2001, kdy činila 7,77 %. Největší meziroční změna oproti počátečnímu roku 2000 byla zaznamenána v roce 2004 a činila 2,81 %.

V roce, kdy se Angela Merkel stala německou kancléřkou míra nezaměstnanosti pokračovala v růstu, pro tento rok se zastavila na hodnotě 11,17 %.

V následujícím roce 2006 došlo ke snížení nezaměstnanosti o 0,92 % na 10,25 %.

Rok 2007 přinesl pokračování v klesající tendenci míry nezaměstnanosti, ta klesla o 1,59 % na celkových 8,66 %.

Rok, v němž započala ekonomická krize pokračoval v klesající tendenci, nezaměstnanosti poklesla o dalších 1,14 %. Míra nezaměstnanosti v roce 2008 činila 7,52 %.

V roce, který byl nejvíce ovlivněn ekonomickou krizí došlo k mírnému zvýšení nezaměstnanosti na 7,74 %.

Těchto pět let lze i přes působení ekonomické krize považovat za pozitivní, jelikož došlo k postupnému snížení míry inflace z původních 11 % na necelých 8 %. Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla v roce 2005 a naopak ta nejnižší byla v roce 2008. Největší meziroční rozdíl oproti počátečnímu roku 2000 byl v roce 2005, činil kladných 3,25 %.

V roce 2010 došlo ke změně míry nezaměstnanosti o 0,77 %. Konečná míra nezaměstnanosti v tomto roce činila 6,97 %.

V následujícím roce pokračoval pokles míry nezaměstnanosti. Hodnota nezaměstnanosti se snížila o dalších 1,15 % na 5,82 %.

Pokles pokračoval i v roce 2012, kdy došlo ke změně míry nezaměstnanosti o 0,44 %. Nezaměstnanost v tomto roce byla 5,38 %.

V roce 2013 dosáhla míra nezaměstnanosti hodnoty 5,23 %, tedy o 0,15 % nižší než v předcházejícím roce.

V dalším roce, kterým byl rok 2014, pokračovalo klesání hodnoty míry nezaměstnanosti. Její hodnota se snížila oproti předchozímu roku o 0,25 % na 4,98 %.

Těchto předposledních pět let je spojeno jen s klesáním hodnoty míry nezaměstnanosti, což má pozitivní vliv na vývoj německé ekonomiky. Největší meziroční změnu oproti roku 2000 zaznamenal rok 2014, kdy došlo k poklesu o 2,94 %.

I první rok poslední pětiletky zaznamenal na území Německa pokles míry nezaměstnanosti. Pokles oproti předcházejícímu roku činil 0,86 % na konečných 4,62 %.

Následující rok 2016 taktéž přinesl pokles nezaměstnanosti o dalších 0,50 %. Hodnota nezaměstnanosti činila v tomto roce 4,12 %.

S rokem 2017 přišel stálý pokles míry nezaměstnanosti, její hodnota se dostala na 3,75 %. To značí pokles o 0,37 %.

Hodnota roku 2018 byla opět nižší než ta roku předcházejícího. Meziročně došlo ke snížení o 0,37 % a hodnota míry nezaměstnanosti v roce 2018 činila 3,38 %.

Poslední sledovaný rok se velmi přiblížil k hodnotě 3 %, přesněji se hodnota zastavila na čísle 3,14 %.

Posledních zkoumaných pět let zaznamenalo jen opětovný pokles hodnoty nezaměstnanosti, což má pozitivní vliv na ekonomiku státu. Největší meziroční rozdíl oproti počátečnímu roku 2000 nastal v roce 2019 a činil 4,78 %.

4.3.3 Komparace míry nezaměstnanosti ve Francouzské republice a Spolkové republice Německo

Z následujícího grafu a popisu výše vyplývá, že z hlediska míry nezaměstnanosti je na tom lépe ekonomika Německa. Nedochozelo při jejím vývoji k tolika výkyvům

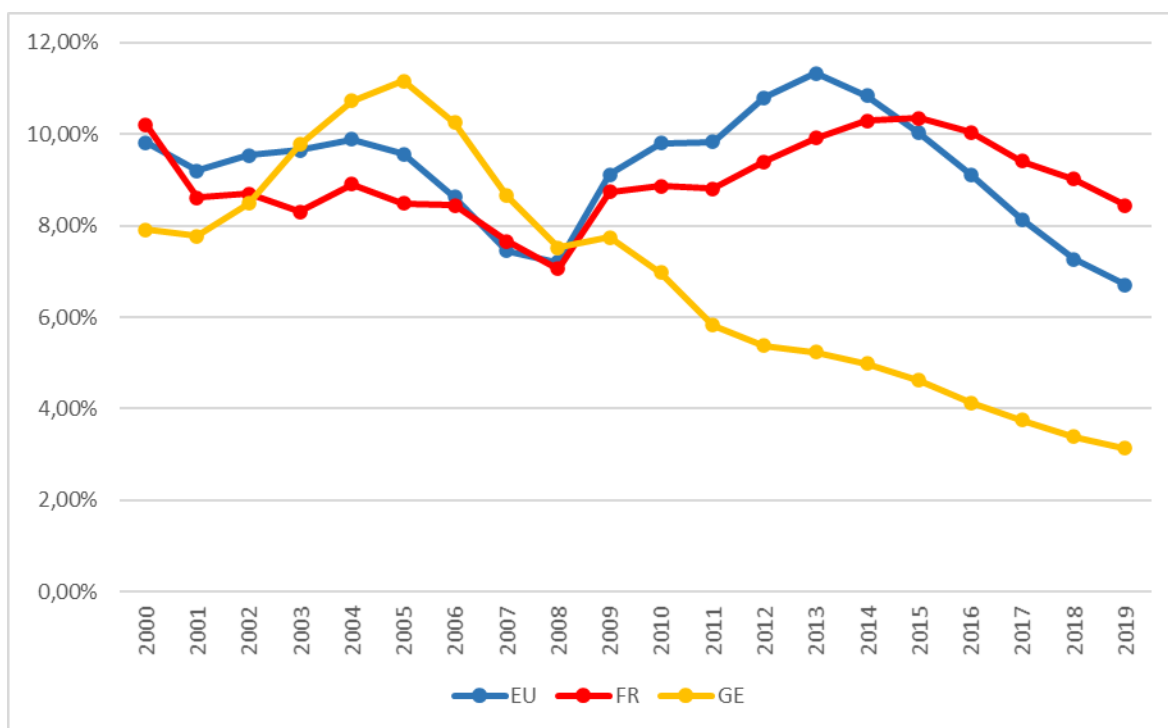
a spíše se vždy ubírala jedním směrem, ten v posledních letech klesal, tudíž pozitivně ovlivňoval ekonomiku státu.

Vývoj míry nezaměstnanosti na území Francie je podobný průměru v rámci Evropské unie, kdežto vývoj německé nezaměstnanosti je silně pod průměrem EU.

Nejvyšší i nejnižší hodnoty nezaměstnanosti jsou připisovány německé ekonomice, která dosáhla nejvyšší hodnoty v roce 2005, kdy se nezaměstnanost vyšplhala až k 11,17 %. Naopak nejnižší hodnotu nezaměstnanosti měla v roce 2019, kdy hodnota klesla až k 3,14 %.

O tolik rozdílná a vyšší hodnota nezaměstnanosti ve Francii v posledních letech je způsobena především migrační krizí, stávkami zaměstnanců a nepokojů migrantů.

Graf 13 – roční míra nezaměstnanosti

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Nezaměstnanost ve Francouzské republice se dá i přes mírné výkyvy považovat za stabilní. Hodnota nezaměstnanosti ve Francii se pohybuje mezi 8 a 10 %. Nejedná se tedy o přirozenou míru nezaměstnanosti, která je z ekonomického hlediska přijatelná.

I z pohledu velikosti státu a počtu jeho obyvatel není tato hodnota v pořádku. Pro představu, Francie má přibližně 68 milionů obyvatel, z nichž je ekonomicky aktivních přibližně 30 milionů. Z těchto ekonomicky aktivních je nezaměstnaných 8,5 %, tudíž v přepočtu na obyvatele, práci nemá 2,5 milionu obyvatel.

Míra nezaměstnanosti Spolkové republiky Německo má rozsah ve větším intervalu a to mezi 3 až 11 %. Nejvyšší hodnota nezaměstnanosti byla zaznamenána v roce 2005 ve výši 11,17 %. Naopak nejnižší hodnota 3,14 % byla v posledním sledovaném roce 2019. Německo má přibližně 83 milionů obyvatel, z nichž je ekonomicky aktivních přibližně 53 milionů obyvatel. Z tohoto počtu ekonomicky aktivních obyvatel nemají zaměstnání přibližně 3 %, což značí 1,6 milionu obyvatel. V posledních letech se míra nezaměstnanost Spolkové republiky Německo pohybovala kolem přijatelné míry nezaměstnanosti, tudíž vliv nezaměstnanosti na německou ekonomiku byl pozitivní.

V rámci komparace těchto dvou států je zřejmé, že jak ekonomickou krizi v roce 2009, tak migrační krizi mnohem lépe zvládla Spolková republika Německo. Tento fakt je výhodný pro ostatní členské státy Evropské unie, jelikož německá ekonomika je jednou z těch největších. Již několikrát zmiňovaná velikost ekonomiky Německa je schopná ovlivnit ekonomiku i trh se zbožím a službami ostatních členských států Evropské unie.

4.4 Běžný účet platební bilance

Následující kapitola spolu s podkapitolami bude věnována vývoji běžného účtu platební bilance (BÚ PB) mezi lety 2000 až 2019 ve vybraných sledovaných státech, kterými jsou Francouzská republika a Spolková republika Německo. Hodnoty vývoje jsou uvedeny v miliardách amerických dolarů.

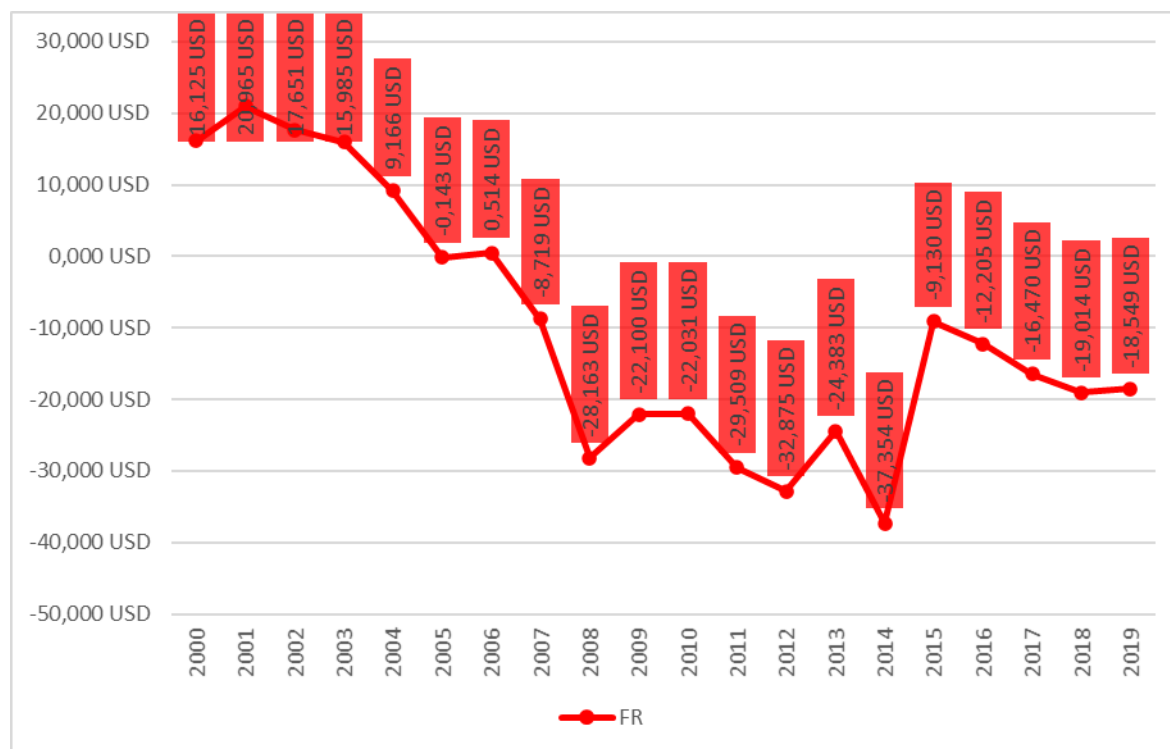
V rámci běžného účtu platební bilance je zahrnut zahraniční obchod (export i import), export a import výnosů z investice do kapitálu, kam patří úroky, zisky a dividendy. Taktéž jsou do BÚ PB zahrnuty mzdy, hospodářská pomoc, dědictví apod.

Schodek na BÚ PB by měl být vyrovnán přebytkem, kterým disponuje stát na finančním účtu platební bilance, tudíž by měly klesnout devizové rezervy. Pokud je na BÚ PB přebytek, dojde k jeho vyrovnání pomocí schodku na finančním účtu. Při obou možnostech vývoje BÚ PB se součet těchto dvou sald rovná nule.

4.4.1 Běžný účet platební bilance Francouzské republiky

Z následujícího grafu je na první pohled zřejmé, že vývoj BÚ PB je více turbulentní svými výkyvy. Po hlubším zkoumání je dokonce zřejmé, že se několik po sobě jdoucích let drží v záporných číslech.

Graf 14 – běžný účet platební bilance Francouzské republiky v mld. USD

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

V roce 2000 činila hodnota běžného účtu platební bilance 16 125 miliard dolarů. V následujícím roce dosáhl běžný účet nejvyšší hodnoty za zkoumané období a to 20 965 miliard amerických dolarů. Dalším rokem započalo klesání BÚ PB, které skončilo až v roce 2008 se zápornou hodnotou 28 163 mld. USD.

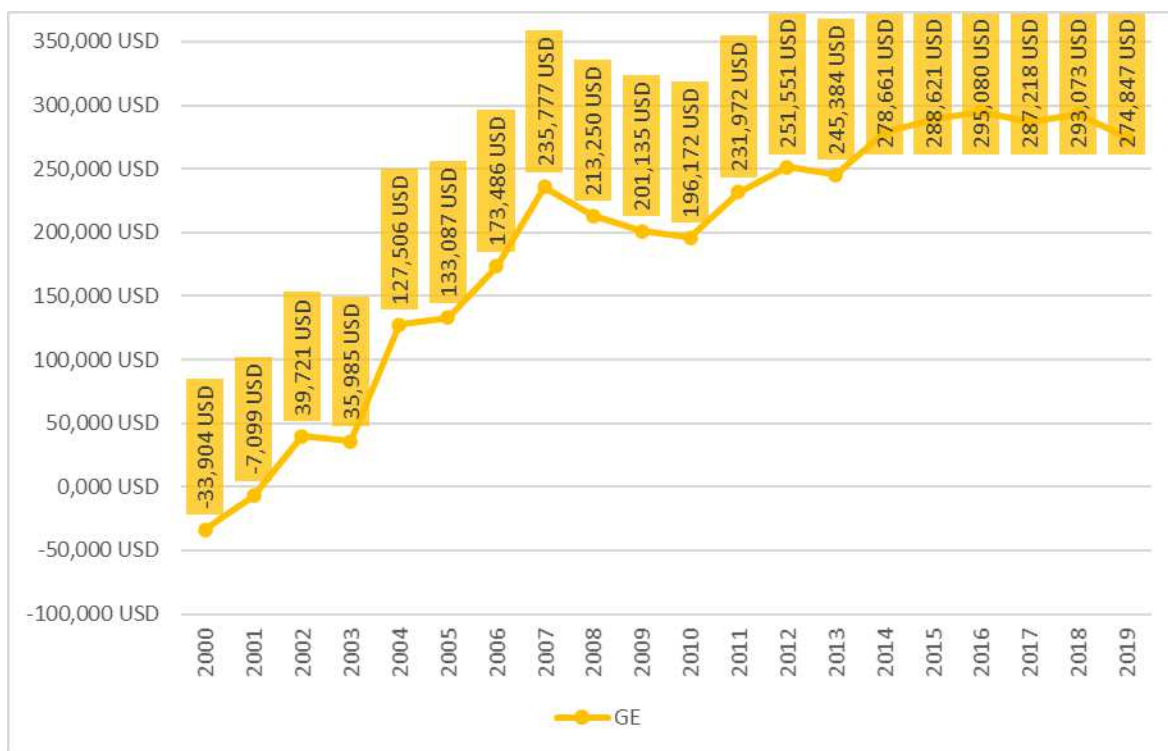
Roky 2009 a 2010 přispěly do historie zápornou hodnotou běžného účtu, která oscilovala kolem 22 000 mld. USD. Následující dva roky došlo opět k poklesu o dalších 10 800 miliard dolarů. V roce 2014 se hodnota běžného účtu zvýšila, přesto však zůstala hodnota nízko pod nulou, dokonce nejnižší za vybrané sledované období, přesněji na hodnotě 37 354 miliard amerických dolarů.

Zlepšení přinesl rok 2015, kdy se hodnota běžného účtu dostala na 9 130 miliard dolarů, v následujících letech však pokračovala v klesající tendenci, a to až do posledního sledovaného roku, kdy hodnota činila opět záporných 18 549 miliard dolarů.

4.4.2 Běžný účet platební bilance Spolkové republiky Německo

Následující graf zobrazuje převážně rostoucí tendenci běžného účtu platební bilance Spolkové republiky Německo mezi lety 2000 a 2019.

Graf 15 – běžný účet platební bilance Spolkové republiky Německo v mld. USD

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Počáteční rok 2000 byl jediným rokem, kdy se hodnota BÚ PB v Německu dostala do záporu, přesněji na hodnotu -33 904 miliard dolarů. Následující rok se stále běžný účet držel pod hranicí nuly, ale zvýšil se o více než 26 000 miliard dolarů. V roce 2002 se běžný účet přehoupl přes nulu a částka se zastavila na 39 721 mld USD.

V roce 2004 se hodnota běžného účtu vyšplhala na více než 127 000 miliard dolarů. Vývoj běžného účtu pokračoval v růstu až do roku 2007, kdy se zastavil na hodnotě 235 777 miliard amerických dolarů. V době ekonomické krize došlo k mírnému poklesu BÚ PB, který se zastavil v roce 2010 na částce 196 172 mld. USD. Pokles tedy během tří let v době ekonomické krize činil kolem 39 500 mld. USD.

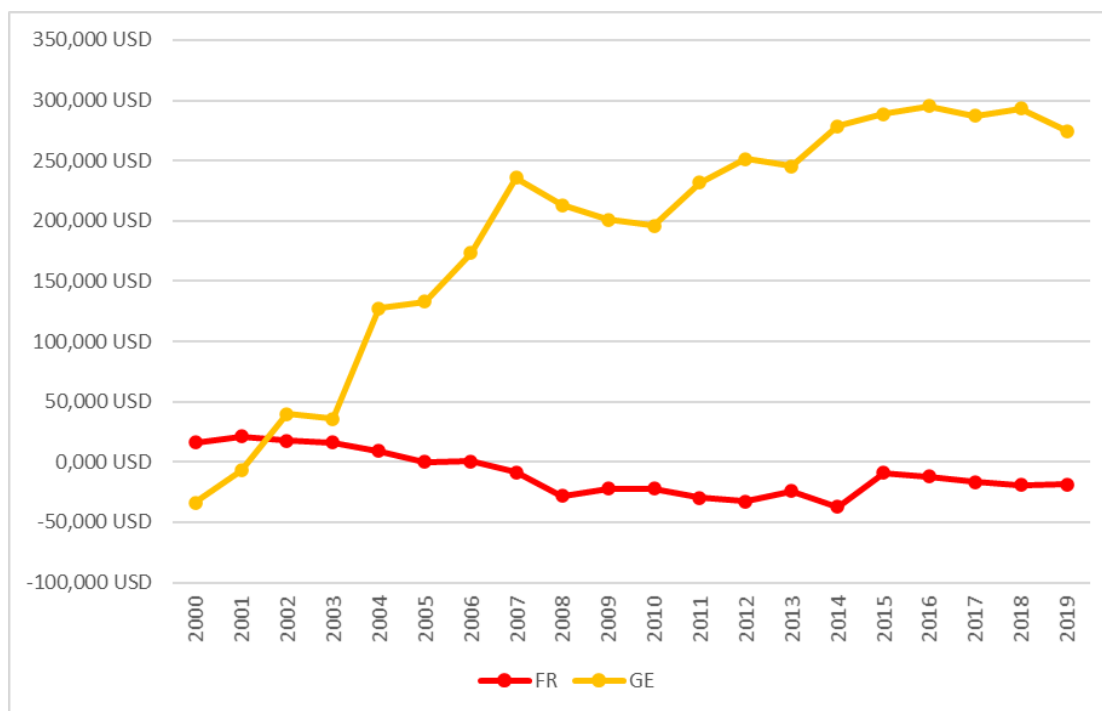
Roku 2011 došlo k obratu a hodnota běžného účtu se opět začala zvyšovat, konjunktura pokračovala až do roku 2013, kdy došlo k mírnému výkyvu směrem dolů. V dalších letech došlo opět k růstu, aktuální hodnota běžného účtu se pohybuje kolem 280 000 až 290 000 miliard dolarů.

Rok 2018 pro Německo značil přebytek ve výši 293 mld USD, jednalo se o celosvětově největší přebytek běžného účtu platební bilance, stejně jako v následujícím roce 2019 dokonce i ekonomiky např. Číny a Japonsko zaostávají za německou ekonomikou o 80 až 100 miliard dolarů.

4.4.3 Komparace běžného účtu platební bilance Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo

Následující graf zobrazuje porovnání běžného účtu platební bilance vybraných států, kterými jsou Francouzská republika i Spolková republika Německo za období od roku 2000 do roku 2019.

Graf 16 – běžný účet platební bilance Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo v mld. USD

Zdroj: vlastní zpracování dle The World Bank, 2020

Z grafu výše je zřejmé, že jen na základě běžného účtu platební bilance je ekonomika Německa vyspělejší, svými kladnými hodnotami totiž několikanásobně převyšuje data Francouzské republiky.

Pro Francii je Německo nejdůležitějším obchodním partnerem, Francie totiž exportuje do Německa zboží a služby ve výši kolem 71 mld. EUR, a naopak importuje z Německa zboží a služby v přibližné hodnotě 86,5 mld. EUR.

Německá ekonomika není tolik závislá na té francouzské, jelikož jsou pro ni nejdůležitějším obchodním partnerem Spojené státy americké a Francie v tomto pomyslném žebříčku zabírá až druhé místo. Francie se však dostala na druhé místo německých obchodních partnerů až v roce 2015, kdy ji s objemem obchodu 170 mld. EUR překonaly právě Spojené státy americké, které s Německem obchodovaly ve výši 173 mld. EUR. Francouzská ekonomika je z hlediska německých dodavatelů třetí, na německé ekonomice se podílí 7 %.

4.4.4 Obchodní výměna mezi Francouzskou republikou a Spolkovou republikou za poslední pět let

V následující tabulce jsou uvedena data v milionech amerických dolarů. Jedná se o export z Francie do Německa a o import zboží z Německa do Francie.

Tabulka 3 – zahraniční obchod Francie a Německa (v mil. USD)

	2015	2016	2017	2018	2019
EXPORT	79.386	79.188	77.748	83.302	78.101
IMPORT	96.532	95.005	97.246	102.373	94.997
SALDO	-17.146	-15.817	-19.498	-19.071	-16.896

Zdroj: vlastní zpracování dle ITC, 2021

Jelikož jsou Francie a Německo sousedními státy, je nadmíru jasné, že se bude také jednat o obchodní partnery. Z hlediska celosvětového exportu je v lepším postavení Německo, jehož ekonomika je v porovnání s tou francouzskou vyspělejší a i celkově větší.

Je jisté, že i ve vztahu zahraničního obchodu mezi Francií a Německem má navrch německá ekonomika. Francouzský import z Německa má vyšší hodnotu než francouzský export do druhé země. Z pohledu Spolkové republiky Německo zde není problém, bohužel pro ekonomiku Francie tento stav není vhodný. Francie by měla více vyvážet než dovážet. Pokud by se alespoň hodnotě importu export rovnal, nebyl by to takový problém, avšak rozdíly jsou v částkách přibližujících se dvaceti milionům amerických dolarů.

Saldo zahraničního obchodu z pohledu Francie je záporné, jelikož, jak již bylo zmíněno, import převyšuje export. Pro kladné saldo zahraničního obchodu je nutné, aby tomu bylo naopak, tudíž aby export převyšoval import nebo se mu alespoň rovnal.

Mezi nejvíce vyměňované zboží patří automobily, ze strany Německa to jsou značky Audi, BMW, Porsche, Smart, Volkswagen, Smart, Mercedes-Benz a Opel, mezi značky z Francie patří například Renault, Peugeot, Bugatti či Citroën. Dalšími nejvíce vyměňovanými skupinami zboží jsou letadla, vrtulníky a jejich části, plastové výrobky, ale také farmaceutické produkty, železo a ocel.

5 Výsledky a diskuse

Dle zjištěných dat a informací, se kterými bylo pracováno v průběhu celé diplomové práce je zřejmé, že komparace Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo je vhodná. K tomuto závěru došlo především proto, že se jedná o sousedící státy, které si navzájem ovlivňují své vlastní ekonomiky, z velké části ovlivňují ekonomiku Evropské unie a v druhé řadě také ekonomiky ostatních nečlenských států.

Použitá data a informace se vztahovaly k vybraným makroekonomickým ukazatelům z období vybraných dvaceti let, toto období zahrnovalo roky 2000 až 2019. Data byla zanalyzována a vyhodnocena v praktické části.

Je zřejmé, že německá ekonomika je pro tu francouzskou důležitější, než francouzská pro německou. Německá ekonomika je vyspělejší, stabilnější a celosvětově největší. Francouzská ekonomika se svými hodnotami přibližuje průměru Evropské unie, kdežto ta německá je v porovnání s daty za celou EU velmi nadprůměrná.

Lze říct, že výkyvy, které byly převážně záporné, byly vždy způsobeny některou z krizí. Tou první krizí, která způsobila značný výkyv ve sledovaných makroekonomických ukazatelích byla ekonomická krize v roce 2008. Ekonomickou krizi, které se také někdy přezdívá velká recese, způsobila v první řadě hypoteční krize ve Spojených státech amerických. Vliv na tuto krizi a následný propad HDP měla také rostoucí cena ropy, avšak hodnota ropy se během jednoho čtvrtletí propadla o třetinu. Během této krize hodnota německé ekonomiky dvakrát po sobě docílila rekordu, poprvé to bylo s poklesem HDP o 2 %, kdy se jednalo o nejhorší výsledek od roku 1990 – od sjednocení Německa. Druhý nejhorší výsledek v rámci německé ekonomiky byl zaznamenán v prvním čtvrtletí roku 2009, kdy došlo k dalšímu poklesu HDP o téměř 4 % a v tomto případě se jednalo o nejhorší výsledek od roku 1970. Naopak francouzská ekonomika na tom nebyla tak špatně, za rok krize totiž došlo k propadu jen o 1,5 %. Z této krize se lépe vzpamatovalo Německo, jehož ekonomika se mnohonásobně zlepšila.

Druhý výkyv, který je vidět průřezem všech makroekonomických ukazatelů, byl v roce 2015, v tomto roce vyústila evropská migrační krize, lidově nazývaná evropská uprchlická krize. Nejvíce migrantů z Blízkého a Středního Východu mířilo právě do Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo. Během tohoto roku bylo dle Evropského

statistického úřadu fungujícího v rámci Evropské unie vzneseno přes 1 250 000 žádostí o azyl, z tohoto počtu více než 440 000 běženců žádalo o azyl v Německu. Někteří migranti se chtěli dostat do Velké Británie, a proto přijížděli do Francie a usazovali se v přístavu v Calais. Běženci dokonce vnikli do Eurotunelu ve snaze dostat se přes kanál La Manche a doprava v něm musela být zastavena. Ve zmiňovaném přístavu dokonce migranti vytvořili tábor, kterému se přezdívalo Džungle a bylo v něm kolem 5 000 lidí.

Výkyvy v posledních letech mohou být způsobeny převážně odhlasovaným odchodem Velké Británie z Evropské unie, tento odchod je znám pod názvem brexit. Nikdo z ostatních členských států netušil, co odchod Británie způsobí. Po referendu a rozhodnutí parlamentu mělo dojít k žádosti o vystoupení před EU. K této žádosti došlo na základě článku 50 Lisabonské smlouvy až tři čtvrtě roku po referendu, to znamenalo posun oficiální odchodu, a rozhodnutí bylo stanoveno na 29. března 2019. Do té doby měly být také domluveny podmínky, za kterých se bude právě s Velkou Británií obchodovat či do ní cestovat. Všechny členské státy byly pod tlakem nevědomosti a jelikož nebyly dohodnuty žádné potřebné a vhodné podmínky, došlo k posunutí termínu odchodu na 31. říjen 2019. Nakonec Spojené království opustilo Evropskou unii 31. ledna 2020, kdy se začalo odpočítávat přechodné období, které skončilo v den, kdy vstoupila v platnost obchodní dohoda mezi Británií a Evropskou unií, tímto datem byl 2. leden 2021.

Tato těžká vyjednávání byla zhoršena faktem, že se celý svět započal potýkat s novou krizí, kterou způsobil nový typ koronaviru covid-19. Tato poslední krize způsobila a v budoucnu ještě způsobí negativní výkyvy v celosvětových ekonomikách. Dopad všemožných restrikcí a omezení bude vnímán ještě řadu následujících let.

Z celkového hlediska, jak již bylo několikrát zmíněno, je vyspělejší ekonomika Německa, která více zvládá případné výkyvy a vnější vlivy. Francouzská republika v některých ukazatelích dokonce překonala německou ekonomiku, mezi tyto ukazatele patří například průměrná roční inflace za sledované období, která byla nižší o 0,04 %. K největším změnám a výkyvům došlo v oblasti nezaměstnanosti, kdy před krizí, roku 2008, měla navrch ekonomika Francie, jelikož její nezaměstnanost byla i přes vyšší procenta nižší než ta německá. Po této krizi došlo k obratu a míra nezaměstnanosti začala v Německu klesat a ve Francii naopak růst.

Poslední sledované roky byly považovány za roky rozkvětu a zlepšování makroekonomických ukazatelů k hodnotám, které by měly být v rámci tzv. magického čtyřúhelníku. Bohužel k dalšímu rozkvětu i v následujících letech po sledovaném období nejspíše nedojde, a to právě kvůli poslední zmiňované krizi spojované s covid-19.

6 Závěr

Hlavním cílem této diplomové práce bylo vyhodnotit aktuální stav vybraných makroekonomických ukazatelů Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo za období let 2000 až 2019. Mezi vybrané makroekonomické ukazatele se zařadili hrubý domácí produkt, míra inflace, míra nezaměstnanosti a běžný účet v rámci platební bilance. Tento cíl byl splněn, data byla zanalyzována a byl taktéž zhodnocen vývoj zmiňovaných ukazatelů u obou států.

Dílčím cílem bylo sledování francouzské a německé ekonomiky, jejich již zmiňovaných makroekonomických ukazatelů a následná komparace.

Úvodní část seznamuje čtenáře se základy teorie z oblasti ekonomie a ekonomiky, s faktem, že i když to není na první pohled zřejmé, ekonomika a lidstvo jsou pospolu již dlouhou řadu let.

V teoretických východiscích je teorie z úvodu rozvinuta a prohloubena. Čtenář této práce se hlouběji seznamuje s rozdělením a typy ekonomik a také s teorií týkající se makroekonomických ukazatelů, s nimiž bylo v diplomové práci pracováno.

Praktická část diplomové práce byla zaměřena na analytiku jednotlivých ekonomik Francouzské republiky a Spolkové republiky Německo ve vybraném období od počátku nového milénia do roku 2019. Byla provedena jejich komparace, analýza, syntéza, k samotnému zhodnocení dat přispěly také vlastní grafy a tabulky zpracované dle dat získaných ze statistických úřadů jako je Eurostat – statistický úřad pro Evropskou unii, webu ITC či dat z The World Bank. Ve vlastní práci byly zanalyzovány především větší výkyvy obou zemí, ale byly zmíněny taktéž vývoje v jednotlivých letech.

Vybraných dvacet let lze, i přes existenci několika krizí, považovat za prosperující a za období konjunktury. Evropská unie, globalizace trhů i technologický pokrok s největší pravděpodobností přispěchali na pomoc v tomto progresu, který je zřejmý u obou zemí, i když je francouzská ekonomika závislá na vývoji a exportu německé ekonomiky.

Ve vývoji makroekonomických ukazatelů lze pozorovat několik dob recese. Tou první je několikrát zmiňovaná ekonomická krize, jež dopadla na celý svět během roku 2008.

Za druhou recesi lze považovat období migrační krize, kdy statisíce uprchlíků ze Blízkého a Středního Východu směřovaly kvůli válkám do Evropy a žádaly v ní o azyl. Jen během roku 2015 v Německu požádalo přes 400 000 migrantů o azyl, ve Francii to bylo něco přes 70 000 migrantů, avšak většina z nich se přemístila do přístavu v Calais, odkud se chtěli dostat do Spojeného království. Jedna z posledních recesí může být spojována s Brexitem, tudíž rozhodnutí o opuštění Velké Británie Evropské unie. Prozatím poslední recese byla, je a bude spojována s covid-19, koronavirus ochromil svět ke konci roku 2019 a na počátku následujícího roku 2020 úplně chod světových ekonomik zastavil, tudíž ještě není vhodné a ani možné analyzovat a komentovat vliv covid-19 na ekonomiky států.

I přesto, že obě vybrané země jsou rozlohou velké a leží v západní Evropě, mohly by se automaticky považovat za vyspělé, avšak není tomu tak. Francie je na svém východním sousedovi závislá více než by se dalo očekávat, taktéž bohužel tolik nezvládá vnější vlivy, které ovlivňují její ekonomiku. Francouzská ekonomika se potýká s více výkyvy a není schopna se s nimi tak dobře vyrovnat jako již zmiňovaný sousední stát Německo. Pokud se bude hovořit o německé ekonomice jako o světovém gigantu, ten, kdo tuto větu pronese není daleko od pravdy. Německo je jedna z nejvyspělejších zemí na světě, v oblasti exportu je na prvním místě, dokonce giganti jako jsou Spojené státy Americké či Čína jsou v žebříčku až za ním.

Spolková republika Německo má tedy mnohem stabilnější ekonomiku než její oponent. Oproti tomu však tempo růstu HDP má o několik setin procent rychlejší právě v této komparaci poražený stát, kterým je Francouzská republika v čele s prezidentem Emmanuelem Macronem.

Není zřejmé, v jakém stádiu by ekonomiky států byly, pokud by nebylo Evropské unie, která povoluje neomezený pohyb lidí, zboží, služeb a kapitálu, ale lze předpokládat, že pokud by export a import byl složitější, vybraným zemím, především Německu, by se tolik nedařilo. Na pozitivní vývoj německé ekonomiky mělo vliv také sjednocení východního a západního Německa v devadesátých letech 20. století.

7 Seznam použitých zdrojů

BELLOVÁ, Jana a kol. *Občanský a společenskovední základ: EKONOMIE*. 3. Prostějov: Computer Media, 2019. ISBN 9788074022791.

ČERNOHORSKÝ, Jan a Petr TEPLÝ. *Základy financí*. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-802-4736-693.

ELYSÉE TREATY: The Elysée Treaty in five questions. Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères [online]. 21.1.2019 [cit. 2020-09-17]. Dostupné z: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/germany/france-and-germany/elysee-treaty/>

European Union: France [online]. 2020 [cit. 2021-01-06]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/france_en#budgets-and-funding

European Union: Germany [online]. 2020 [cit. 2021-01-06]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/germany_en

European Union: Living in the EU [online]. 2020 [cit. 2021-01-06]. Dostupné z: https://europa.eu/european-union/about-eu/figures/living_en#size

EUROSTAT: Real GDP growth rate – volume [online]. 2020 [cit. 2020-09-20]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00115&plugin=1>

EUROSTAT: GDP per capita in PPS [online]. 2020 [cit. 2020-09-20]. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=tec00114&plugin=1>

FIALOVÁ, Helena a Jan FIALA. *Ekonomický slovník: s odborným výkladem česky a anglicky*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: A plus, 2014. ISBN 978-808-7681-022.

FINANCE V PRAXI: Hrubý domácí produkt v České republice [online]. 2017 [cit. 2020-09-19]. Dostupné z: <https://www.financevpraxi.cz/makroekonomie-ekonomicka-vykonnost>

ITC: Bilateral trade between France and Germany [online]. 2020 [cit. 2021-01-05]. Dostupné z: https://www.trademap.org/Bilateral_TS.aspx?nvpm=1%7c251%7c%7c276%7c%7cTOTAL%7c%7c%7c2%7c1%7c1%7c2%7c2%7c1%7c1%7c1%7c1%7c1

JUREČKA, Václav. *Makroekonomie*. 3., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Expert (Grada). ISBN 978-802-7102-518.

LIPOVSKÁ, Hana. *Moderní ekonomie: jednoduše o všem, co byste měli vědět*. Praha: Grada, 2017. ISBN 978-802-7101-207.

Ministère de l'Europe et des Affaires étrangères: France and Germany [online]. 2020 [cit. 2021-01-06]. Dostupné z: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/country-files/germany/france-and-germany/>

PATRIA: Ekonomika Francie [online]. [cit. 2020-09-21]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/slovník/562/ekonomika-francie.html>

PATRIA: Ekonomika Německa [online]. [cit. 2020-09-21]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/slovník/559/ekonomika-nemecko.html>

PAVELKA, Tomáš. *Makroekonomie: základní kurz*. 3., aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2010. ISBN 978-80-86730-55-4.

POLOUČEK, Stanislav. *Peníze, banky, finanční trhy*. V Praze: C.H. Beck, 2009. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-807-4001-529.

REVENDA, Zbyněk. *Peněžní ekonomie a bankovníctví*. 5., aktualiz. vyd. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-807-2612-406.

ROJÍČEK, Marek, Vojtěch SPĚVÁČEK, Jan VEJMĚLEK, Eva ZAMRAZILOVÁ a Václav ŽDÁREK. *Makroekonomická analýza: teorie a praxe*. Praha: Grada Publishing, 2016. Expert (Grada). ISBN 978-802-4758-589.

THE WORLD BANK: GDP per capita (current US\$) - Germany, France, European Union [online]. 2020 [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.CD?end=2019&locations=DE-FR-EU&start=2000>

THE WORLD BANK: GDP (current US\$) - Germany, France [online]. 2020 [cit. 2020-09-17]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.CD?end=2019&locations=DE-FR&start=2000>

THE WORLD BANK: GDP (constant 2010 US\$) - Germany, France [online]. 2020 [cit. 2020-09-19]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.MKTP.KD?end=2019&locations=DE-FR&start=2000>

THE WORLD BANK: Inflation, consumer prices (annual %) - Germany, France, European Union [online]. 2020 [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/FP.CPI.TOTL.ZG?locations=DE-FR-EU&start=2000>

THE WORLD BANK: Unemployment, total (% of total labor force) (national estimate) - Germany, France, European Union [online]. 2020 [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/SL.UEM.TOTL.NE.ZS?locations=DE-FR-EU&start=2000>

THE WORLD BANK: Current account balance (BoP, current US\$) - Germany, France, European Union [online]. 2020 [cit. 2020-09-07]. Dostupné z: <https://data.worldbank.org/indicator/BN.CAB.XOKA.CD?locations=DE-FR-EU&start=2000>

VLČEK, Josef. *Ekonomie a ekonomika*. 5., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-807-5521-903.

VLČEK, Josef. *Makroekonomie a ekonomická analýza*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. ISBN 978-807-5527-943.

8 Příloha

Příloha A – Makroekonomické ukazatele Francouzské republiky

Příloha B – Makroekonomické ukazatele Spolkové republiky Německo

Příloha C – Makroekonomické ukazatele Evropské unie

Příloha A – Makroekonomické ukazatele Francouzské republiky

Rok	HDP na 1 obyvatele	HDP mld. USD	Reálné HDP v mld. USD	Míra inflace	Míra nezaměstnanosti	Běžný účet platební bilance
2000	USD 22 364,03	USD 1,362	USD 2 334,00	1,68 %	10,22 %	USD 16,125
2001	USD 22 433,56	USD 1,376	USD 2 380,00	1,64 %	8,61 %	USD 20,965
2002	USD 24 177,34	USD 1,494	USD 2 407,00	1,92 %	8,70 %	USD 17,651
2003	USD 29 568,39	USD 1,840	USD 2 427,00	2,10 %	8,31 %	USD 15,985
2004	USD 33 741,27	USD 2,116	USD 2 495,00	2,14 %	8,91 %	USD 9,166
2005	USD 34 760,19	USD 2,196	USD 2 537,00	1,75 %	8,49 %	-USD 0,143
2006	USD 36 443,62	USD 2,319	USD 2 599,00	1,68 %	8,45 %	USD 0,514
2007	USD 41 508,43	USD 2,657	USD 2 662,00	1,49 %	7,66 %	-USD 8,719
2008	USD 45 334,11	USD 2,918	USD 2 669,00	2,81 %	7,06 %	-USD 28,163
2009	USD 41 575,42	USD 2,690	USD 2 592,00	0,09 %	8,74 %	-USD 22,100
2010	USD 40 638,33	USD 2,643	USD 2 643,00	1,53 %	8,87 %	-USD 22,031
2011	USD 43 790,73	USD 2,861	USD 2 701,00	2,11 %	8,81 %	-USD 29,509
2012	USD 40 874,70	USD 2,684	USD 2 709,00	1,95 %	9,40 %	-USD 32,875
2013	USD 42 592,93	USD 2,811	USD 2 725,00	0,86 %	9,92 %	-USD 24,383
2014	USD 43 011,26	USD 2,852	USD 2 751,00	0,51 %	10,29 %	-USD 37,354
2015	USD 36 638,19	USD 2,438	USD 2 781,00	0,04 %	10,35 %	-USD 9,130
2016	USD 37 037,37	USD 2,471	USD 2 812,00	0,02 %	10,04 %	-USD 12,205
2017	USD 38 812,16	USD 2,595	USD 2 876,00	1,03 %	9,41 %	-USD 16,470
2018	USD 41 631,09	USD 2,788	USD 2 928,00	1,85 %	9,02 %	-USD 19,014
2019	USD 40 493,93	USD 2,716	USD 2 972,00	1,11 %	8,44 %	-USD 18,549

Příloha B – Makroekonomické ukazatele Spolkové republiky Německo

Rok	HDP na 1 obyvatele	HDP mld. USD	Reálné HDP v mld. USD	Míra inflace	Míra nezaměstnanosti	Běžný účet platební bilance
2000	USD 23 635,93	USD 1,943	USD 3 118,00	1,44 %	7,92 %	-USD 33,904
2001	USD 23 607,88	USD 1,944	USD 3 171,00	1,98 %	7,77 %	-USD 7,099
2002	USD 25 077,73	USD 2,069	USD 3 165,00	1,42 %	8,48 %	USD 39,721
2003	USD 30 243,58	USD 2,496	USD 3 142,00	1,03 %	9,78 %	USD 35,985
2004	USD 34 044,05	USD 2,809	USD 3 180,00	1,67 %	10,73 %	USD 127,506
2005	USD 34 507,37	USD 2,846	USD 3 203,00	1,55 %	11,17 %	USD 133,087
2006	USD 36 323,45	USD 2,992	USD 3 325,00	1,58 %	10,25 %	USD 173,486
2007	USD 41 587,21	USD 3,421	USD 3 424,00	2,30 %	8,66 %	USD 235,777
2008	USD 45 427,15	USD 3,730	USD 3 457,00	2,63 %	7,52 %	USD 213,250
2009	USD 41 485,90	USD 3,398	USD 3 260,00	0,31 %	7,74 %	USD 201,135
2010	USD 41 531,93	USD 3,396	USD 3 396,00	1,10 %	6,97 %	USD 196,172
2011	USD 46 644,78	USD 3,744	USD 3 530,00	2,08 %	5,82 %	USD 231,972
2012	USD 43 858,36	USD 3,527	USD 3 544,00	2,01 %	5,38 %	USD 251,551
2013	USD 46 285,76	USD 3,733	USD 3 560,00	1,51 %	5,23 %	USD 245,384
2014	USD 47 959,99	USD 3,884	USD 3 639,00	0,91 %	4,98 %	USD 278,661
2015	USD 41 139,55	USD 3,361	USD 3 702,00	0,51 %	4,62 %	USD 288,621
2016	USD 42 098,92	USD 3,467	USD 3 785,00	0,49 %	4,12 %	USD 295,080
2017	USD 44 349,59	USD 3,666	USD 3 878,00	1,51 %	3,75 %	USD 287,218
2018	USD 47 639,00	USD 3,950	USD 3 937,00	1,73 %	3,38 %	USD 293,073
2019	USD 46 258,88	USD 3,846	USD 3 959,00	1,45 %	3,14 %	USD 274,847

Příloha C – Makroekonomické ukazatele Evropské unie

Rok	HDP na 1 obyvatele	Míra inflace	Míra nezaměstnanosti
2019	USD 34 843,30	1,63 %	6,71 %
2018	USD 35 659,76	1,74 %	7,27 %
2017	USD 33 029,99	1,43 %	8,14 %
2016	USD 31 162,70	0,18 %	9,12 %
2015	USD 30 473,74	-0,06 %	10,03 %
2014	USD 35 243,21	0,20 %	10,85 %
2013	USD 34 564,11	1,22 %	11,33 %
2012	USD 33 158,79	2,66 %	10,81 %
2011	USD 35 716,27	3,29 %	9,84 %
2010	USD 32 931,64	1,53 %	9,80 %
2009	USD 33 359,79	0,84 %	9,12 %
2008	USD 36 912,07	4,17 %	7,20 %
2007	USD 33 549,52	2,51 %	7,45 %
2006	USD 29 068,60	2,67 %	8,63 %
2005	USD 27 330,99	2,49 %	9,57 %
2004	USD 26 262,07	2,29 %	9,88 %
2003	USD 22 920,89	2,09 %	9,65 %
2002	USD 18 680,56	2,42 %	9,54 %
2001	USD 17 183,62	3,37 %	9,20 %
2000	USD 16 908,72	3,15 %	9,82 %